

1	4. Indkomne forslag	2
2	4.1 Enhedslisten er modstandere af Baltic Pipe	2
3	Begrundelse	2
4	Stillet af	3
5	4.2 Delegeretantal	3
6	Begrundelse	3
7	Stillet af	3
8	4.3 Bisidderkorps	3
9	Begrundelse	3
10	Stillet af	4
11	4.4 Enhedslisten siger nej til nedrivninger og ghettolister	4
12	Begrundelse	5
13	Stillet af	5
14	4.5 Enhedslisten siger nej til salg og nedrivning af almene boliger	5
15	Begrundelse	7
16	Stillet af	7
17	4.6 Opprioritering af det boligpolitiske arbejde i partiet	7
18	Stillet af	8
19	4.7 Forslag til arbejdsplan om at inkludere lgbtqia-personer	8
20	Begrundelse	8
21	Stillet af	9
22	4.8 Forslag om fælles grøn kampagneindsats for hele partiet	9
23	Begrundelse	11
24	Stillet af	12
25	4.9 Borgerløn	12
26	Begrundelse	12
27	Stillet af	19
28	4.10 Enhedslisten indgår i samarbejde med mediet Solidaritet, såfremt det lykkedes HB's	
29	repræsentanter at lave en samarbejdsaftale på nedenstående grundlag	19
30	Stillet af	20
31	4.11 Ændringsforslag til Enhedslistens principprogram	20
32	Begrundelse	25
33	Stillet af	25
34	4.12 Det mener Enhedslisten om kulturpolitik	26
35	Stillet af	29

36
37
38
39

40 4. Indkomne forslag

41 4.1 Enhedslisten er modstandere af Baltic Pipe

42 Baltic Pipe er et fælles projekt mellem den statsejede virksomhed Energinet og det polske selskab
43 Gaz-System med et etableringsbudget på omkring 6,3 Mia. DKK for den danske del af projektet.
44 Baltic Pipe består af 200 km ny gasrørledning på dansk jord som skal forbinde norske gasfelter
45 med det danske og polske naturgasnet.

46 Denne gasrørledning planlægges tilbagebetalt over 30 år, altså en periode hvor det danske
47 gasforbrug skal udfases helt, og hvor den Polske energiforsyning skal omstilles fra CO₂-
48 forurenende kulkraft til rene CO₂-neutrale energikilder. De mange milliarder i omkostninger, over
49 6 mia. i Danmark og over 6 mia. i Polen, er penge der bør bruges på udbygning af vedvarende
50 energi i stedet. Det gør ganske enkelt chancen for at holde den globale opvarmning langt under 2
51 grader mindre, og derfor er Enhedslisten imod den.

52 Gasrørledningen er godkendt af energi-, forsynings- og klimaministeriet, så Enhedslisten vil først
53 og fremmest fokusere på, at støtte de folkelige mobiliseringer der vil protestere mod byggeriet af
54 rørledningen. I græsrodsarbejdet vil vi lade os inspirere af de folkelige protester, der før er
55 lykkedes i at stoppe store miljøskadelige projekter. Modstanden mod skifergas i Nordjylland ser vi
56 som et forbillede, hvor de sejrede med en skøn blanding af protestsange, civil ulydighedsblokader
57 og bred folkelig modstand.

58

59 Begrundelse

60 I Enhedslistens grønne delprogram står der at "Langt størstedelen af de tilgængelige fossile
61 energireserver skal forblive i undergrunden for at undgå katastrofale klimaforandringer. Derfor
62 må olie- og naturgasproduktionen i Danmark afvikles, søgning efter nye reserver skal standses,
63 og udvinding af skifergas forbydes."

64 Ligeledes er det også slået fast, at "Med vores teknologiske og økonomiske ressourcer har vi ikke
65 blot muligheden for at gennemføre en hurtig og fuldstændig omstilling til vedvarende energi. Vi er
66 også forpligtede til at vise, at det kan lade sig gøre, for at give håb til det globale fællesskab og
67 for at kunne kræve af andre lande, at de også gør en effektiv indsats for at holde
68 temperaturstigningen et godt stykke under 2 grader."

69

70 Og sidst men ikke mindst, så fastslår vores grønne delprogram og klimaudspillet fra februar, at
71 "Overgangen til vedvarende energi skal være gennemført inden 2040.", hvorfor det er direkte i
72 forlængelse af vores politik, at vi også kræver af Polen, at de erstatter kulkraft med vedvarende
73 energi og ikke fossil gas.

74

75 Baltic Pipe begrundes også med sikkerhedspolitiske argumenter, da Polen hellere vil købe gas fra
76 Norge end fra Rusland, hvilket EU støtter. Dermed bliver det tydeligt at der er en stor risiko for, at
77 Baltic Pipe ikke vil betyde at polsk kul erstattes med norsk gas, men blot at russisk gas erstattes
78 med norsk gas, hvormed klimagevinsten forsvinder. Polen har et meget stort uudnyttet potentiale
79 for land- og havvind samt solceller. Det kan opfylde samme sikkerhedspolitiske mål.

80

81 Vi støtter de folkelige protester med det mål, at de kan blive så store at byggeriet kan standses,
82 forsinkes og/eller bliver det sidste store fossile anlægsprojekt der bliver godkendt i Danmark.

83

84 Stillere

85 Rune Popp, Aarhus Nord, Maria Temponeras, Skanderborg og Aksel Rosager Johansen, Aarhus Nord

86

87 4.2 Delegeretantal

88 Antallet af delegerede til årsmødet forøges ved de kommende årsmøder af hovedbestyrelsen,
89 såfremt vi får flere mandater til folketingsvalget – og dermed flere økonomiske midler.

90 Begrundelse

91 I Enhedslisten opfatter vi os selv som et meget basisdemokratisk græsrodsparti. Men ser vi på
92 virkeligheden, så er det faktisk blevet sværere og sværere for menige medlemmer at øve
93 indflydelse på den daglige politiske linje. I takt med at vi de seneste år er blevet flere
94 medlemmer, er delegeret-kvoten faldet, så en langt mindre andel af medlemmerne faktisk kan
95 deltage.

96

97 For at give plads til, at flere af vores medlemmer får mulighed for at deltage i vores
98 partidemokrati – i særdeleshed medlemmer fra de mindre afdelinger, stiller vi derfor forslag om,
99 at hovedbestyrelsen øger antallet af delegerede til årsmødet. Forslaget stilles udelukkende
100 såfremt vi får flere mandater til folketingsvalget, og dermed de flere økonomiske midler, der er
101 nødvendige for at kunne betale de øgede udgifter der er forbundet med en udvidelse af
102 delegeret-kvoten.

103

104 Stillet af

105 Pelle Dragsted, Frederiksberg, Mai Villadsen, Nordvest og Allan Ahmad, Blågård

106

107

108 4.3 Bisidderkorps

109

110 Enhedslisten tilbyder uddannelse af et bisidderkorps i samtlige af de kommuner, hvor vi har
111 afdelinger.

112 Hver afdeling har mulighed for at udpege to medlemmer, der gennem efteråret 2019 kan deltage i
113 et weekendkursus hvor de grundlæggende principper for hvad en bisidder kan og hvordan man
114 som bisidder kan være medvirkende til at sagsbehandlingen forløber efter gældende lovgivning.

115 Begrundelse

116 Tidligere var reformer konstruktive og fremadrettede med fokus på at forbedre velfærd. De
117 sidste mange år har ordet fået en anden betydning og reformer er nu et mareridt for tusindvis af
118 mennesker der dagligt trues på deres eksistensgrundlag.

119 Enhedslisten har konsekvent stemt mod disse velfærdsafviklende reformer som tilsyneladende
120 fortsat strammes. Vi bør kommunalt have fokus på de borgere der er fanget i et uigennemskueligt
121 system.

122 Bisidderkorpset afholder 2 gange erfaringsmøder med relevante folketingspolitikere således at vi
123 kan stille forslag i folketinget der kan være medvirkende til at forbedre forhold for mennesker
124 ramt af skiftende regerings uligheds- og fattigdomsskabende reformer.

125 Ligeledes forpligtiges bisiddere i kommuner, hvor Enhedslisten er repræsenteret, til løbende at
126 orientere kommunalbestyrelsesmedlemmet om forholdene i forvaltningerne.
127 Der afsættes midler i budgettet til denne aktivitet, til at dække rejseudgifter og aflønne
128 relevante oplægsholdere.

129 Stillet af

130 Bjarne Thyregod – Tårnby ,Jeanne Toxværd – Gentofte

131

132

Forslag til aktuelle udtalelser

133

134 4.4 Enhedslisten siger nej til nedrivninger og ghettolister

135 **Enhedslisten siger ja til almene boliger, som folk har råd til**

136 Enhedslisten siger fra overfor folketingsflertallets ghetto-planer, som betyder nedrivning af
137 tusinder boliger – gode boliger, som ikke fejler det mindste.

138 Det er det rene vanvid at buldoze disse i et land med permanent boligmangel i storbyerne og
139 tusinder på ventelister. Det virkelige problem er, at almindelige lønmodtagere har stadigt
140 sværere ved at finde en bolig der, som er til at betale.

141

142 **Nej til ghettolister og etnisk diskrimination**

143 Vi afviser helt regeringens ghettolister, som vi vil have afskaffet. Først og fremmest pga. kriteriet
144 "af ikke vestlig baggrund", som gennemgående definerer 'ghettoerne'. Vi afviser kategorisk al
145 lovgivning, der opdeler danske statsborgere efter etnicitet. Det er en form for racisme uanset
146 hvor smukke hensigter, det pakkes ind i.

147 Men vi afviser også ghettolisterne fordi de er vilkårlige, bygger på forældede tal og kriterier, hvor
148 regeringen hele tiden flytter 'målet'. Målet er tydeligvis ikke at løse konkrete problemer, men at
149 fastlåse hele befolkningsgrupper i et stigmatiseret billede.

150

151 **Nej til diskrimination – af alle fattige**

152 Man tager dog alvorligt fejl, hvis man kun ser etnisk diskrimination i ghetto-planerne. Nej, både i
153 lovgivningen og dens følgevirkninger i sker der en stadig større udelukkelse fra mange
154 boligområder – kun baseret på sociale forhold. Især modtagere af overførselsindkomster som
155 dagpenge, kontanthjælp, førtidspension o. lign..

156 Det er en grænseløs kynisme, der ligger bag, når de mest udsatte skal holdes væk fra billige
157 boliger, som reserveres til de mere ressourcestærke. Og et voldsomt værdiskred, som vi ikke kan
158 tro, der er opbakning til i Socialdemokratiet og SFs bagland.

159

160 **Nej til 'del-og-hersk' – forsvar de almene boliger**

161 Alle almindelige lønmodtagere skal sige fra overfor denne politik. For den er ikke kun rettet mod
162 fattige og folk med indvandrer-baggrund – men på sigt hele den almene boligsektor med en mio.
163 beboere. Men også et ukendt antal i den private boligsektor, som står på venteliste eller måske
164 har børn på venteliste. Disse ventelister kan blive illusoriske om få år.

165

166 **Privatisering er det egentlige mål – vi må alle sige fra**

167 Det kan ikke overraske, at de borgerlige vil privatisere de almene boliger. Men det er rystende at
168 SD og SF er hoppet med på vognen. Så meget vigtigere er det, at alle folkelige kræfter – især i

169 bolig- og fagbevægelsen – klart siger fra. Vi skal samle os til kamp for et reelt alternativ: Billige
170 almene boliger, som folk kan betale.

171

172 **Det bliver en lang kamp – vi må kæmpe til det sidste**

173 Denne kamp bliver lang – og den bliver ikke afgjort i denne årsmødeperiode. Derfor vil det længe
174 være et fokuspunkt for alle i Enhedslisten på forskellige niveauer – lige fra enkeltpersoner i
175 boligafdelingerne, afdelinger ude i byerne og deres byråd til vores parlamentarikere på

176 Christiansborg:

177 Intet skal være uforsøgt i vores bestræbelse på at rejse modstanden mod dette ude i landet – og
178 at stikke en kæp i hjulet på disse tvivlsomme planer inde på Borgen.

179

180 **Begrundelse**

181 Når årsmødet skal udtale sig om dette, er det fordi, at det er et langt alvorligere angreb på hele
182 den almene boligsektor end mange måske er opmærksomme på.

183 Det er noget, som på sigt kan få meget alvorlige konsekvenser for alle almindelige menneskers
184 adgang til en bolig, som er til at betale – og derfor en sag, som boligbevægelsen, fagbevægelsen
185 og andre folkelige kræfter må samle modstanden mod. Med dette forslag får i en samlet debat
186 om dette.

187 Forslaget har sin baggrund i Århus, hvor vi i denne sag har set en sjælden enighed på tværs af alle
188 afdelinger og andre skel, der måtte være. Derfor tror vi også, at det kan samle i resten af landet.

189 Forslaget er ikke så konkret mht. praktiske skridt, hvilket skyldes usikkerheden om den politiske
190 situation mht. implementeringen ved årsmødets afholdelse.

191 Det vil muligvis være mere klart ved fristen for ÆF til arbejdsplanen, hvor der evt. kan
192 kompenseres for denne mangel i ovenstående.

193

194 **Stillet af**

195 Allan Krautwald, Svendborg, Alvin Mosegaard Jensen, Faaborg, Birthe Lauridsen, Lolland, Erik

196 Kempf, Odense, Freddy Jensen, Århus Vest, Gert Møller, Århus Øst, Grethe Fyrstenberg Laursen,

197 Horsens-Hedensted, Hans Jørgen Vad, Århus Vest, Helge Bo Jensen, byrådsmedlem, Albertslund,

198 Helle Storgaard, Århus Vest, Jens Posselt, Horsens/Hedensted, Jeppe Milthers, Albertslund, Jo Falk

199 Nielsen, Århus Syd, John Graversgaard, Århus Syd, John Nielsen, Århus Syd, Keld Hvalsø,

200 byrådsmedlem, Århus Vest, Kit Aastrup, Århus Syd, Lasse Bertelsen, Holbæk, Lone Norlander,

201 byrådsmedlem, Århus Øst, Marianne Grann, Randers, Marianne Petersen Esbjerg, Martin Mørch,

202 Skive, Mikael Solgaard Andersen, Assens, Mikkel Hedegreen, Brøndby, Naja Broad, Holbæk, Ole

203 Andersen. Silkeborg, Peter Iversen, Århus Vest, Poul Erik Kristensen, Silkeborg, Poul Krogsgård, Århus

204 Vest, Reza Javid, byrådsmedlem, Odense, Rune H Jakobsen. Århus Nord, Solveig Munk, Århus Nord,

205 Steen Andersen, Brøndby, Søren Bundsgaard, Århus Syd,, Thomas R. Schaffalitzky, Århus Vest, Ulla

206 Bøwadt, Århus Vest, Viggo Jonassen, Århus Vest

207

208

209

210

211 **4.5 Enhedslisten siger nej til salg og nedrivning af almene boliger**

212 **Enhedslisten siger ja til almene boliger, som folk har råd til**

213 Enhedslisten siger fra overfor folketingsflertallets boliglovgivning, som betyder nedrivning eller
214 privatisering af tusinder boliger – gode boliger, som ikke fejler det mindste.

215

216 Det er det rene vanvid at buldoze disse i et land med permanent boligmangel i storbyerne og
217 tusinder på ventelister. Det virkelige problem er, at almindelige mennesker har stadigt sværere
218 ved at finde en bolig, som er til at betale.

219

220 **Nej til listning og diskrimination**

221 Vi afviser helt regeringens tre lister, som vi vil have afskaffet. De er vilkårlige, og bygger på
222 forældede tal og kriterier, hvor regeringen hele tiden flytter 'målet'. Målet er tydeligvis ikke at løse
223 konkrete problemer, men at fastlåse boligområder og hele befolkningsgrupper i et stigmatiseret
224 billede. Det er kun almene beboere, der udsættes for at blive målt og vejret på denne måde.

225 To af listerne kaldes et racistisk og helt misvisende ord med g, som bruges flittigt af Lars Løkke og
226 andre politikere, der ønsker at rive de gode og billige boliger ned. At diskriminere personer efter
227 kriteriet "ikke-vestlig baggrund" er racisme og helt officielt imod menneskerettighederne, derfor
228 må det naturligvis også være uacceptabelt at sortere boligområder efter dette kriterie.

229

230 **Støt beboernes udviklingsplaner**

231 Lokale beboere har foreslået udviklingsplaner, der ikke opfylder regeringens ønsker om
232 privatisering og nedrivninger i områder på den "hårde" liste, men opfylder de formelle krav i
233 lovgivningen om nedbringelse til 40 % almene familieboliger i 2030 ved hjælp af byggeri og
234 ommærkning til almene ungdoms- og ældreboliger. Disse planer støtter vi naturligvis.

235

236 **Nej til diskrimination – af alle fattige**

237 I dag er der mulighed for en rimelig husleje i en god og sund almen bolig et sted man gerne vil bo.
238 Privatisering af boliger og profitmaksimerende markedsbestemt husleje vil føre til, at de
239 økonomisk fattige henvises til de mest usle og usunde boliger og de boliger, der ligger længst væk
240 fra jobs og uddannelsessteder.

241

242 **Nej til 'del-og-hersk' – forsvar de almene boliger**

243 Alle almindelige lønmodtagere og andre bør sige fra overfor denne politik. For den er ikke kun
244 rettet mod bestemte befolkningsgrupper – men mod hele den almene boligsektor med en mio.
245 beboere og mod alle der står på en venteliste til en almen bolig, uanset hvor de bor i dag.

246

247 **Privatisering er det egentlige mål – vi må alle sige fra**

248 Det kan ikke overraske, at de borgerlige vil privatisere de almene boliger. Men det er rystende at
249 SD og SF er hoppet med på vognen. Så meget vigtigere er det, at alle folkelige kræfter – især i
250 bolig- og fagbevægelsen – klart siger fra. Vi skal samle os til kamp for et reelt alternativ: Billige
251 almene boliger, som folk kan betale.

252

253 **Almene boliger er løsningen – ikke problemet**

254 Nedrivnings- og privatiseringslovgivningen bygger på en falsk antagelse om, at almene boliger er
255 skadelige, og at mange almene familieboliger på et sted er ekstra skadeligt.

256 I virkeligheden er det omvendt. Der er ikke et eneste listet boligområde i en eneste af de ti
257 kommuner der har størst procentdel almene boliger. Ud af de almene boligområder med over
258 3.000 beboere er kun tre områder på en af regeringens tre lister, mens 21 områder (syv gange så
259 mange) ikke er på en eneste af regeringens tre lister. Uanset at regeringen har fiflet for at få flest
260 mulige ind.

261

262 **Det bliver en lang kamp – vi må kæmpe til det sidste**

263 Denne kamp bliver lang – og den bliver ikke afgjort i denne årsmødeperiode. Derfor vil det længe
264 være et fokuspunkt for alle i Enhedslisten på forskellige niveauer – lige fra enkeltpersoner i
265 boligafdelingerne, afdelinger ude i byerne og deres byråd til vores parlamentarikere på
266 Christiansborg:

267 Intet skal være uforsøgt i vores bestræbelse på at rejse modstanden mod dette ude i landet – og
268 at stikke en kæp i hjulet på disse tvivlsomme planer inde på Christiansborg.
269

270 Begrundelse

271 Denne udtalelse er en tilpasset udgave af det i øvrigt gode initiativ fra Århus.

272
273 Denne udgave er forsøgt tilpasset til hele landet. Den udtrykker støtte til beboernes
274 udviklingsplaner og understreger det gode ved de almene boliger og store almene boligområder.
275 Den undgår at bruge g-ordet, ligesom vi naturligvis aldrig ville bruge n-ordet i en udtalelse.
276 Desuden lægger den vægt på anti-kapitalismen frem for at gå ind i en intern debat om de
277 mange forskellige udlejningsregler, der er rundt om i landet.
278

279 Stillet af

280 Jean Thierry, Nordvest

281

282

Indkomne forslag, som hovedbestyrelsen anbefaler at behandle under arbejdsplanen
--

283

284 4.6 Opprioritering af det boligpolitiske arbejde i partiet

285 Partiet skal opprioritere det boligpolitiske arbejde

286 Årsmødet opfordrer partiets ledelse til at opprioritere det boligpolitiske arbejde.

287 Historisk set har det boligpolitiske område været et af de vigtigste områder for venstrefløjens
288 organisationer. Denne prioritering er der stadig behov for i dag.

289

290 Det er nødvendigt med et øget samlet fokus på boligpolitikken fordi:

291

- 292 ● boligudgiften typisk er den største post i hverdagens budget for familierne
- 293 ● valget af boligtype i dag er en af de vigtigste faktorer, der skaber den stadigt stigende
294 ulighed i samfundet
- 295 ● ejerboligmarkedet – særligt i de største byer – er blevet en spekulationsmaskine, som
296 favoriserer de rigeste og presser almindelige familier ud af de store byer
- 297 ● boligudgiften er i høj grad er reguleret af boligsubsidier til lejeboligsektoren og til
298 ejerboligsektoren via skattefradrag
- 299 ● ghettopakken er et stort borgerligt angreb på de mest udsatte og fattigste lejere, hvor
300 Enhedslisten er alene om en aktiv og konsekvent modstand. Den meget direkte
301 diskrimination mod borgere, der ikke har vestlig baggrund, er et nyt lavpunkt i angrebet på de
302 dårligst stillede grupper i samfundet
- 303 ● der er voldsom mangel på boliger, der er til at betale i visse områder af landet – og derfor er
304 der behov for at få bygget flere billige boliger og studieboliger.

305 Der er derfor behov for en organisatorisk opprioritering af boligpolitikken i Enhedslisten – både
306 på Christiansborg og på landskontoret.

307 Der er i dag afsat 20% af et Folketingsmedlem og 20% af en sekretariatsmedarbejder til
308 boligpolitik på Christiansborg. Vi foreslår en betydelig opprioritering af indsatsen efter
309 Folketingsvalget.

310 Og vi ønsker, at det boligpolitiske område opprioriteres politisk i partiets organisation. Vi ønsker
311 således at få landskontoret til at bistå med registrering af partiets boligaktivister i

312 medlemssystemet. Dette drejer sig blandt andet om registrering af de partimedlemmer, som er
313 aktive i Boligselskabernes Landsforening, lokale boligselskaber, boligafdelinger, lejerforeninger og
314 bevægelser som Almen Modstand. Vi ønsker, at der bliver mulighed for at registrere hvilke
315 (boligpolitiske) hverv medlemmerne bestrider, så de får mulighed for at indgå i koordinering og
316 modtage orientering indenfor deres område.
317 En bedre organisatorisk og politisk understøttelse vil gøre det muligt for flere medlemmer at blive
318 aktive på boligområdet inden for Enhedslisten.

319 Stillet af

320 John Andersen, Sydhavn, Ole Andersen Silkeborg, Ellen Banz, Furesø, [Signe Maria Norel Bischoff](#),
321 Lyngby, Per Bregengaard, Blågård, Lars Dohn, Herning, Elsebeth Frederiksen, Aarhus Vest, Kirsten
322 Folke, Frederikssund, Peter Iversen, Århus Vest, Flemming Leer Jakobsen, Vejle, [Alvin Mosegaard](#)
323 [Jensen](#), Faaborg, [John Graversgaard](#), Aarhus Syd, Margit Kjeldgaard, Helsingør, Poul Erik Kristensen,
324 Silkeborg, Stig Larsen, Albertslund, Birthe Lauridsen, Lolland, Mogens Lyngsdal Silkeborg, Bjarne
325 Overmark, Randers, Poul Erik Pedersen, Aalborg, Lærke Louise Pippin Petersen, Esbjerg, Marianne
326 Petersen, Esbjerg, Niels Christian Petersen, Esbjerg, Solveig Munk, Århus Nord, Gunvor Schjelde,
327 Vesterbro, Hanne Schmidt, Amager Vest, Kenn Schoop, Gladsaxe, [Poul Simonsen](#), Østerbro, [Janne](#)
328 [Toft-Lind](#), Slagelse, Peter Ussing, Rudersdal, Hans Jørgen Vad, Århus Vest, Tina Vejby, Halsnæs
329
330

331 4.7 Forslag til arbejdsplan om at inkludere lgbtqia-personer

332
333 I arbejdsplanen indarbejdes følgende:

334
335 "Enhedslisten vil sætte fokus på at inkludere lgbtqia-personer, både i organisationen og i vores
336 politik. Derfor skal hovedbestyrelsen tage initiativ til at:

- 337 ● -Der bliver arrangeret LGBTQIA*-workshops på Byg op, på KOKO, og som tilbud til
338 afdelinger til afdelingsmøder.
- 339 ● -Kontaktpersonerne og lokalbestyrelserne tilbydes støtte til at håndtere diskrimination
340 og fremme inklusion.
- 341 ● -Konflikthåndteringsteamet uddannes særligt i normkritisk konfliktløsning, og queers i ø
342 informeres om hvor de kan få støtte til evt problemer.
- 343 ● -Der indskrives i velkomstmil/materiale til nye:

344
345 "Til dig der er LGBTQIA person:
346 Du skal vide, at du er velkommen. Derfor arbejder vi løbende på at forbedre os og gøre partiet
347 mere inkluderende. Hvis du oplever noget ubehageligt, har vi et konflikthåndteringsteam, som du
348 kan henvende dig til. De er særligt uddannede til at håndtere diskrimination af minoritetsgjorte.
349 De kan kontaktes via {indsæt kontaktinfo}"

350
351 ● Nedsætte et HB-arbejdsudvalg, der skal udarbejde en kort udtalelse, der fastslår at
352 Enhedslistens LGBTQIA-politik ikke er en assimilationspolitik. Denne udtalelse vedtages
353 på et HB-møde.

354
355 Til ovenstående inddrages så vidt muligt græsrodsgrupper, der selv har levet erfaring med det
356 emne, de behandler, fx til at afholde workshops, kurser og lign."

357 Begrundelse

358 *LGBTQIA står for Homoseksuelle, Biseksuelle, Transkønnede, Queer, Interkønnede og Aseksuelle

359 De former for diskrimination, folk (fx LGBTQIA-personer, racegjorte personer , personer med
360 handicap, m.fl.) møder i samfundet, møder de også i Enhedslisten. Selvom vi prøver at passe på
361 hinanden, kan vi altid blive bedre og det er noget, vi løbende bør arbejde med. I Queerudvalget
362 har vi fokus på LGBTQIA-politik, og gennem vores arbejde har vi erfaring med at kammerater
363 også oplever ubehagelige ting i Enhedslisten. Dette har stor betydning for hvem, der har overskud
364 til at være aktive, og at nye kammerater risikerer at blive skræmt væk.
365 HB skal lave en udtalelse om at Enhedslistens LGBTQIA-politik ikke er assimilationspolitik.
366 Assimilation er problematisk fordi det kræver at vi allesammen bliver ens for at vi kan være et
367 fællesskab, men vi vil have et fællesskab med plads til forskelligheder. Det er desværre et
368 problem, der er ret normalt, fx når man vælger at fokusere sin politik overdrevent på
369 samkønnede pars ret til ægteskab, men ikke i øvrigt ændrer rammerne for familiekonstellationer
370 og måder at bo sammen på.
371 Derfor har vi udarbejdet ovenstående forslag til tiltag, som vi mener vil være med til at gøre
372 Enhedslisten til et mere mangfoldigt parti. Vi tror på at jo flere forskellige mennesker, der er
373 aktive og en del af vores fælles, jo bedre bliver vi som parti til at genkende og løse problemer i
374 samfundet.
375 Queerudvalget står selvfølgelig til rådighed med at formidle kontakt til relevante undervisere.

376 Stillet af
377 Queerudvalget
378
379

380 4.8 Forslag om fælles grøn kampagneindsats for hele partiet

381 Enhedslistens opbakning vokser på Christiansborg, men medlemsudviklingen følger ikke med. For
382 at få magt til at forandre samfundet, skal vi ikke blot vinde mere opbakning på Christiansborg,
383 men vi skal bygge magt med mennesker i hele landet. For at det kan lykkes, er der brug for flere
384 initiativer, og helt centralt er det, at vi udvikler den måde vi laver kampagner og organiserer os
385 på.

386
387 Klima og miljø er vigtige mærkesager for os som rød-grønt parti, og der er momentum i
388 befolkningen, der mere end nogensinde før ønsker at gøre op med de massive klimaforandringer.
389 Derfor skal alle led i Enhedslisten gå sammen om at skabe en kampagne, der starter lokalt,
390 samles op nationalt og kulminerer i en landsdækkende indsats, hvor alle dele af partiet kan
391 komme i spil. Ligeegyldigt hvordan valget falder ud, så er der behov for en grundlæggende
392 forandring i klimapolitikken og en massiv grøn omstilling. Enhedslisten er bevægelsesernes parti og
393 skal gå forrest i ikke bare politiske udspil, men i at inspirere mennesker i hele landet til at deltage
394 i kampen for de nødvendige politiske forandringer.

395
396 Vi lægger op til at kampagneindsatsen skal forløbe over den kommende årsmødeperiode. En
397 mere konkret tidsplan lægger vi op til at de ansatte i samarbejde med aktivister og afdelingerne
398 og hovedbestyrelsen udarbejder. Derefter evalueres kampagnen i fællesskab og
399 hovedbestyrelsen og årsmødet 2020 kan tage stilling til at fortsætte og vedligeholde centrale
400 indsatses.

401 402 **Første fase: Lokal optakt**

403 I første fase skal landskontoret, i samspil med de regionalt ansatte, understøtte afdelingerne i at
404 lægge strategi for at engagere nye mennesker i indsatsen, at kortlægge lokalområdets spillere på
405 det grønne område og at komme ud og snakke med organisationer og mennesker i området for
406 at samle inputs og skabe alliancer til indsatsen.
407

408 En mulighed kunne være at organisere regionale kickoffs, hvor afdelingsaktive, lokale
409 klimaaktivister, som endnu ikke er aktive og interesserede kan mødes på tværs. Her kan vi
410 kortlægge lokalområderne for at finde indflydelsesmuligheder, som f.eks. valg til brugsforeninger
411 og forsyningselskabsbestyrelser, vi kan finde alliancepartnere i kampen for et grønt samfund og
412 vi kan finde modstandere, som vi kan tage kampen op imod, som f.eks. virksomheder der ikke
413 tager miljøhensyn eller borgerlige, som tager sorte beslutninger i de lokale byråd.

414
415 Første fase skal desuden indeholde en indsats i afdelingerne med indsamling af inputs fra både
416 medlemmer, folk i lokalsamfundene og lokale foreninger og organisationer. Det kan både ske
417 gennem større lyttemøder, boder på lokale markeder, skolebesøg, dør til dør og møder med
418 relevante spillere. På den måde kommer vi i dialog med mennesker, prøver organisatoriske
419 projekter af og finder ud af hvilke bekymringer og drømme, som borgerne i vores lokalområder
420 har.

421
422 De inputs der udvikles og indsamles under dette arbejde, skal samles centralt af landskontoret
423 og hovedbestyrelsen i dialog med afdelingerne, for at indgå i de efterfølgende faser.

424 425 **Anden fase**

426 I anden fase skal Christiansborg, hovedbestyrelsen og landskontoret, i samarbejde med
427 relevante udvalg, bearbejde de inputs, som er samlet ind fra afdelingerne i første fase. I
428 samarbejde med afdelingerne og de lokale aktivister, lægges der nu konkrete planer for
429 politikker, valg til lokale institutioner, og kampagneaktiviteter, som rammer plet lokalt. På den
430 måde forbereder anden fase en samlet og koordineret fase tre, som er strategisk gennemtænkt
431 på lokalt niveau med de aktivister og linjer, som første fase har ledt frem til.

432
433 De indsamlede inputs skal bearbejdes, så de bliver til progressive politiske forslag, som vi kan
434 arbejde mod at få vedtaget, både kommunalt og nationalt. Det grønne delprogram og
435 klimaudspillet kan inspirere til lokale politikker, som kan udvikles i samarbejde med afdelingerne,
436 den grønne bevægelse og lokale aktivister. Desuden skal der udvikles en politisk platform, som
437 kan benyttes til at stille op til lokale valg til boligforeninger, brugsforeninger og bestyrelser i
438 forsyningssektoren mm. Landskontoret kan udvikle guides til hvordan man stiller op, og
439 understøtte de medlemmer, der ønsker at stille op, såfremt de har brug for hjælp og sparring.
440 Det indebærer også kampagnehjælp og udarbejdelse af konkrete politikker og forslag til
441 foreningerne, som man kan gennemføre. Vi opfordrer til at folk stiller op i det omfang og med den
442 metode, som giver mening lokalt. Politiseringen af den type demokratiske institutioner skal styrke
443 kampen for grøn omstilling lokalt og nationalt, samtidig med at det er klassisk socialistisk politik,
444 som polstrer vigtige fællesejede institutioner mod et kommende pres for privatisering.

445
446 Det er vigtigt at der koordineres med de lokale valgte i byråd og regionerne. I fase to skal der
447 derfor koordineres med enten KoKo eller sommertræffet for de lokale valgte, alt afhængig af
448 tidspunktet. Det giver mulighed for at samarbejde om eksempelvis beslutningsforslag i
449 kommuner, så kampagnen kan gå på to ben.

450
451 Vi foreslår en grundig koordinering mellem den grønne bevægelse og aktive i fagbevægelserne.
452 Derfor skal kampagnen løbende være i dialog med og inddrage Fagligt Landsudvalg og dele
453 erfaringer og politikker med Enhedslistens aktive i fagbevægelsen.

454
455 Det er ligeledes en prioritering at fastholde engagement og aktivitet lokalt fra de nye mennesker,
456 som vi har fået med i første fase. Det skal ske gennem løbende kontakt og opfølgning samt
457 konkrete lokale aktiviteter som nye aktivister kan inviteres ind. Dette kunne være konkrete
458 muligheder for online engagement og opbygning af online handlefællesskaber.

459

460 Den anden del af anden fase er, at der afholdes en national konference for alle dem, der er
461 aktive på det grønne område og andre interesserede fra afdelingerne. Dette kan fungere som
462 platform for at starte et grønt netværk af bevægelsesaktive og for at præsentere resultaterne
463 fra første fase, og udvikle idéer til tredje fase. Konferencen og netværket kan udveksle erfaringer
464 på tværs af den grønne bevægelse, sparre om strategi, inspirere hinanden og diskutere de lokale
465 erfaringer fra fase et.

466 467 **Tredje fase**

468 I tredje fase skal hele organisationen i spil samtidigt. Afdelingerne skal ud på gader og stræder
469 med flyers og aktioner og de inputs og nye mennesker der er engageret gennem de første faser,
470 skal i spil. Der kan laves direkte aktioner i samarbejde med de alliancepartnere, som er fundet i
471 første fase, som fællesspisninger eller tøjbyttedage, eller der kan laves aktioner imod
472 virksomheder, der ikke tager hensyn til miljøet. Lokalt og regionalt skal vi lave kampagner for at
473 få valgt grønne kandidater ind i bestyrelser i brugser, boligforeninger og energi, vand og
474 varmeselskaber og lignende. Desuden skal der så vidt muligt stilles forslag i byrådene og
475 folketinget og meget gerne opstilles kandidater til nationale valg, på samme måde som Pelle
476 Dragsted stillede op til Radius. Det har både grønne perspektiver, men var også resultatet af et
477 bredt folkeligt engagement, som ønsker at byde privatiseringen trods.

478
479 Vi skal vise, at vi først virkelig kan skabe progressive forandringer, når vi rykker i fællesskab i et
480 samarbejde mellem aktivister, bevægelser og parlamentarikere. Vi vil handle på problemerne nu
481 og invitere resten af de danskere, som ønsker et grønt samfund, til at handle sammen med os. Vi
482 skal vise, at vi sammen kan skabe forandringer. Derfor skal kampagnen, også på et nationalt
483 plan, vise hvor mange initiativer vi tager og resultater vi skaber i hele landet.

484
485 Det er de lokale strategier, handlinger, ønsker og visioner, som formuleres i første fase og
486 uddybes i anden fase, som virkelig får luft under vingerne i tredje fase.

487 488 **Evaluering og opsamling**

489 Afslutningsvis skal vi sørge for at følge ordentligt op på, om vi er lykkedes med de forskellige
490 elementer i kampagnen. Der skal følges op på, om vi er lykkedes med at få lavet aktiviteter rundt
491 i landet og på hvor mange folk, vi har fået valgt ind i foreninger og bestyrelser rundt i landet,
492 samt om indsatsen har fået engageret nye mennesker. Vi skal samle op på, hvad vi har lært af
493 samarbejdet i organisationen, og på hvad der videre skal understøttes. Det kunne for eksempel
494 være et netværk for de lokalt valgte.

495

496 **Begrundelse**

497 Vi vil bygge magt med mennesker, er bevægelsernes parti og vi har brug for flere aktive
498 socialister til at kæmpe for politiske forandringer både i Enhedslisten, i Danmark og i verden. Der
499 er de seneste år opstået brede politiske bevægelser på klimaområdet. Vi står allerede stærkt på
500 klimaspørgsmålet i Enhedslisten, men vi skal blive bedre til at koble vores politik med konkrete
501 lokale aktiviteter og forandringer. Dette forslag er et forsøg på at både at forpligte os på at
502 samarbejde samt et konkret bud på en kampagneindsats vi tror på kan være med til at skabe
503 forandringer lokalt.

504
505 Desværre er vores aktivitet i dag ofte opdelt, og sjældent noget, hvor hele organisationen spiller
506 godt sammen om en indsats. Vi mener, at vi skal blive bedre til at bruge årsmødet på at
507 diskutere, hvad vi sammen skal lave som organisation det næste år. På årsmødet og frem mod
508 det, er det oplagt vi sammen diskuterer og udformer en strategi for, hvordan vi bliver større og
509 bedre til at opbygge magt lokalt, samtidig med at vi bliver flere. Vi tror på at forandringer bedst
510 skabes med mennesker. Her er vi allerede kommet langt i Enhedslisten, men vi tror på at vi kan

511 blive endnu bedre. Hvis vi som organisation spiller sammen, kan vi bruges vores magt og styrke
512 både på gaden og på Christiansborg. Her er det vigtigt at indsatsen bliver inddragende og at
513 aktivister, både medlemmer og ikke medlemmer, kan være med i udviklingen og afviklingen af
514 kampagnen.
515

516 Stillet af

517 Mathilde Vinther - Indre Nørrebro - den røde firkant, Jakob Ruggaard - Brønshøj-Husum, Mai
518 Villadsen - Brønshøj-Husum, Anders Olesen - Humlebæk, Mads Malik Knudsen - Ydre Nørrebro,
519 Tamara Rønbach - Ydre Nørrebro, Frederik Dahler - Ydre Nørrebro, Amalie Bonde - Nørrebro Park,
520 Mikkel Skovgaard - Indre By, Victoria Velásquez - Vesterbro.
521
522

523 4.9 Borgerløn

524 "I overensstemmelse med beslutningen på Årsmøde 2018 udarbejder Enhedslisten et forslag om
525 borgerløn til vedtagelse på en delegeretkonference, der bekræftes på Årsmøde 2020.
526 Nedenstående debatoplægs overvejelser og synspunkter indgår i debatten. Hovedbestyrelsen er
527 ansvarlig for iværksættelse af borgerlønsdiskussionen og formuleringen af det beslutningsforslag,
528 delegeret-konferencen skal tage stilling til. Enhedslistens borgerlønsnetværk inddrages i
529 arbejdet."
530

531 Begrundelse

532 Der findes mange forskellige modeller for indførelse af borgerløn, og vi har ikke på forhånd lagt
533 os fast på en bestemt form eller et bestemt beløb, hverken når det gælder udbetaling eller
534 finansiering. Men det er en selvfølgelig betingelse for Enhedslistens støtte til borgerløn, at ingen
535 vil kunne miste noget sammenlignet med overførselsindkomster i dag, og at ingen må komme
536 under fattigdoms-grænsen. Borgerløn i form af en Universel Ubetinget Samfundssikret
537 Basisindkomst (UBI) er defineret ved alles ubetingede ret til en skattefinansieret indtægt, man
538 kan leve anstændigt for, og som ikke gør os rigere men friere.

539

Friere men ikke rigere

540

- et debatoplæg

541 Borgerløn i form af en Universel Ubetinget Samfundssikret Basisindkomst (UBI) er defineret ved
542 alles ubetingede ret til en statsfinansieret indtægt. En borgerløn, man kan leve anstændigt for,
543 definerer Enhedslisten som 50% af medianindkomsten. Borgerlønnen vil altså ændre sig i takt
544 med ændringen i medianindkomsten. I 2019 svarer det til en ubeskattet borgerløn på cirka 10.500
545 kr. om måneden.

546 Borgerløn har været diskuteret af både socialister og liberale utopister siden 1500-tallet.

547 Diskussionen har kort sagt handlet om, hvorvidt mennesket er asocialt og dovent eller socialt og
548 foretagsomt. Er vores virkestrang og forhold til fællesskabet så stærke, at de vil sætte sig
549 igennem, også selv om vi er sikret mad på bordet?

550 I Enhedslisten tror vi på, at mennesket i udgangspunktet er socialt og solidarisk.

551 Borgerløn kan ses som et tilbud om at kunne veksle tjent indkomst med frihed – at vælge at blive
552 friere, men på en lavere levestandard. Indførelsen af borgerløn er et samfundseksperiment. Vi kan hver
553 især have formodninger om, men ikke forudse, hvad der vil ske, og hvordan den
554 samfundsmæssige bevidsthed efterhånden vil ændre sig som følge af en ubetinget
555 samfundssikret indkomst.

556 Neden for følger vores overvejelser om borgerløn under disse overskrifter: (1) Visionen om et
557 samfund med borgerløn; (2) Niveauet for borgerløn; (3) Finansiering af borgerløn; (4) Forskellige
558 muligheder til at indføre borgerløn og (5) Nogle mulige konsekvenser af at indføre borgerløn.
559

560 **Visionen om et samfund med borgerløn**

561 - Et samfund med borgerløn afskaffer fattigdom og gør os friere, fordi den skaber økonomisk
562 uafhængighed. Man skal ikke underordne sig det offentlige krav, for man kan klare sig selv.
563 Borgerløn bidrager endvidere til at fjerne den sociale stemping, der ofte er forbundet med
564 modtagelse af overførselsindkomster.

565 - Et samfund med borgerløn skaber muligheder og rum for omprioriteringer i vort liv, herunder
566 balancen mellem erhvervsarbejde og fri tid: til at tage sig af sig selv og andre, til selvrealisering
567 og fordybelse, til demokratisk engagement og en mere sund og økologisk bæredygtig levevis.

568 - Et samfund med borgerløn bidrager til et overforbrugende samfunds materielle modvækst.
569 Borgerløn vil betyde, at nogle helt eller delvis, permanent eller i en periode vil fravælge at skaffe
570 sig indkomst gennem et erhvervsarbejde. De veksler muligheden for et højere pengeforbrug med
571 mere fri tid. Et mindre forbrug vil lette presset på naturens ressourcer, miljøet og klimaet. Mere fri
572 tid til prioriteringen af en mere grøn levevis vil trække i samme retning.

573 - Man skal nyde, før man bliver god til at yde. Borgerløn vil bidrage til at give gode og trygge
574 vilkår for vores hverdag. Et godt og trygt liv er forudsætningen for at være god til at tage sig af
575 andre, til at kunne indgå i samfundet og til at producere. Borgerløn vil give den enkelte større
576 frihed til at udfolde sig efter sine evner og bruge sin tid på, hvad man finder nødvendigt og nyttigt
577 - for sig selv og for samfundet.

578

579 **Niveauet for borgerløn**

580 Vi tager udgangspunkt i spørgsmålet om borgerlønnens niveau. Kriteriet er, at borgerløn skal
581 afskaffe fattigdom. Der er to mål for fattigdom og dermed to mulige definitioner af borgerløn.
582 Absolut fattigdom fokuserer på det materielle. Her er udgangspunktet at vi skal have mad, tøj og
583 bolig i tilstrækkeligt omfang og af tilstrækkelig kvalitet. Dette er for at sikre vores fysiske
584 sundhed. Derudover bør vi også have øje for vores mentale eller åndelige sundhed.

585 Relativ fattigdom tager afsæt i de sociale forhold: Om man er rig eller fattig afhænger af det
586 samfund, man eksisterer i. Man kan eksempelvis definere, at man socialt set er fattig, hvis
587 indtægten er mindre end halvdelen af medianindkomsten (efter skat). Medianindkomsten er det
588 beløb, hvor den ene halvdel af indkomstmodtagerne tjener mere, og den anden halvdel tjener
589 mindre. FN, EU, OECD og Danmarks Statistik bruger den definition af relativ fattigdom.

590 En borgerløn, man kan leve anstændigt for, definerer Enhedslisten som grænsen til relativ
591 fattigdom. Det svarer til en ubeskattet borgerløn på cirka 10.500 kr. om måneden i 2019.

592 Fattigdomsgrænsen, og dermed borgerlønnen, vil ændre sig i takt med ændringen i
593 medianindkomsten.

594 50% af medianindkomsten i Danmark er mindre end kontanthjælpssatsen og kun en smule
595 højere end folkepensionen. Ingen skal imidlertid opleve indtægtsnedgang i forbindelse med
596 indførelsen af borgerløn.

597

598

599 **Finansiering af borgerløn**

600 En borgerløn finansieret over skatten skal i princippet betyde:

601 - At størstedelen af udgifterne til borgerløn hentes ind over indkomsts-katten. Flertallet bliver
602 således hverken væsentlig rigere eller fattigere af indførelsen af borgerløn.

603 - Differencen mellem på den ene side borgerløn og på den anden side folkepension og SU (som
604 begge vil ligge under niveauet for borgerløn) kan finansieres ved en forøgelse af topskatten.

605 Endvidere skal borgerlønnen ikke være fuldt ud selvfinansieret for meget lave indtægtsgrupper
606 (under 18.000 kr. om måneden før skat). Merudgiften kan ligeledes finansieres ved en forøgelse af

607 formueskat, topskat og øvrige arbejdsfrie indkomster. Det vil sige, at der sker en omfordeling
608 mellem meget lave indtægtsgrupper og høje indtægtsgrupper.
609 - At mistet indkomst- og forbrugsskat som følge af, at nogle tilvælger den øgede fri tid, som
610 borgerløn giver bedre mulighed for, finansieres gennem andre former for beskatning. De skal dog
611 ikke uden kompensation vende den tunge ende nedad. Der må endvidere forventes offentlige
612 besparelser blandt andet som følge af besparelser på administration og kontrol, mindre
613 stressbelastning og andre forbedringer af folkesundheden.

614
615
616
617

Forskellige muligheder til at indføre borgerløn

618 Der kan inden for det eksisterende samfunds rammer skitseres fire hovedveje til borgerløn (UBI):

619 **1) Den grundlæggende samfundsendring:** Gennemførelsen af borgerløn fra dag ét med en
620 socialt acceptabel skattefinansiering efter ovenstående principper.

621 Eftersom man ikke kan forudse omfanget af borgernes fravalg af erhvervsarbejde til fordel for fri
622 tid, kan man heller ikke forudse konsekvenserne for topskatteydere og den nødvendige indtægt
623 fra anden form for beskatning. Det er ligeledes vanskeligt at forudse de generelle økonomiske
624 konsekvenser af det forventede lavere arbejdsudbud. I hvilket omfang og i hvilke erhverv og fag
625 vil der eventuelt opstå arbejdskraftmangel?

626 **2) Den grundlæggende samfundsendring med modificeret borgerløn:** Gennemførelsen af en
627 ordning fra dag ét, hvor borgerlønnen aftrappes med stigende indkomst.

628 Aftrapningen kan ske i form af negativ indkomstskat (altså med udbetaling fra Skat) aftrappet op
629 til et vist indkomstniveau. Det er skattemæssigt set en "billigere" løsning end en ægte borgerløn
630 (UBI) på samme niveau som startpunktet: Ingen indkomst. Det er på samme måde som i den
631 grundlæggende samfundsendring vanskeligt at forudse de skattemæssige og øvrige økonomiske
632 konsekvenser.

633 **3) Den krybende reform:** Gennemførelsen af en lav borgerløn, ingen eller meget få kan leve
634 anstændigt af, der efterhånden stiger i takt med at BNI (bruttonationalindkomsten) eller BNP
635 (bruttonationalproduktet) vokser. Borgerlønnen skal så suppleres op til niveauet for 50% af
636 medianindkomsten med andre overførsler, som imidlertid stadig skal være betingede. Det vil sige
637 at vi anvender den økonomiske vækst til gradvist at aftrappe de øvrige overførselsindkomster.

638 En indvending mod den model er, at vi er imod økonomisk vækst. Derfor kunne man også
639 formulere det som, at det økonomiske udbytte af produktivitetstigning og effektiviseringer på
640 samfundsplan indgår i en borgerlønsfond. Det skal ske gennem en gradvis stigende virksomheds-
641 beskatning kombineret med et reallønstop. Problemet her er, at produktivitetændringer og
642 effektiviseringsmuligheder ikke er jævnt fordelt på brancher.

643 En lettere vej er en voksende beskatning i takt med den generelle indkomstudvikling i samfundet.
644 Det vil sige en fastholdelse af den nuværende realløn efter skat. Men indkomstudviklingen er
645 også forskellig fra person til person.

646 Såfremt borgerlønnen til at starte med er meget lav, vil borgernes adfærd ændring være
647 begrænset. Det betyder, at samfundet kan indrette sig efter de økonomiske forandringer den
648 gradvise indførelse af borgerløn medfører.

649 **4) Den drypvise samfundsendring med modificeret borgerløn:** Gennemførelsen af en borgerløn
650 for afdæmpede grupper.

651 På vejen mod alles ubetingede ret til borgerløn inddrages nye grupper i takt med, at
652 finansieringen vokser. Mulig finansiering fremgår af ovenstående. Der udarbejdes hvert år en
653 status på og evaluering af ordningen, ligesom der hvert år vedtages en rullende 5-årsplan.

654 Eksempler på ordninger der kan tilbydes afgrænsede grupper, indtil vi kan sikre alles ubetingede
655 ret til borgerløn:

656 • Fredning af såkaldt "aktivitetsparate" kontanthjælpsmodtagere. Begrænsning på
657 anden indkomst.

658 • Mennesker, der har været aktive på arbejdsmarkedet i 40 år. Ret til borgerløn uden
659 tids-begrænsning indtil pensionsalderen. Borgeren har ret til at hoppe ud og ind af
660 ordningen efter behov. Begrænsning på anden indkomst.

661 • Ekstraordinær forældreorlov på et år pr. barn. For par skal det være i form af et ½ år
662 for hver voksen. Det er valgfrit, om par tager orloven samtidig eller i forlængelse af
663 hinanden. Begrænsning på anden indkomst.

664 • Øremærket pulje til kommunerne, bestemt af antallet af indbyggere over 18 år, så
665 borgere efter ansøgning kan tildeles et års borgerløn. Tildelingen kan dels være
666 socialt bestemt efter personlige forhold eller efter forpligtende aktiviteter i eller i
667 forhold til lokalområdet. Der udarbejdes en kontrakt. Begrænsning på anden
668 indkomst.

669 • Ret til et års sabbat pr. 7 år efter det fyldte 18. år. Retten kan gemmes. Ingen
670 begrænsning på anden indkomst?

671 Fordelen ved det drypvise eksperiment er:

672 - At det kan have form af reformkrav målrettet bestemte grupper, men ses i et strategisk
673 borgerløns-perspektiv.

674 - At samfundet kan høste erfaringer og justere og accelerere reformerne efter deres
675 konsekvenser.

676 - At det lettere kan samordnes med andre veje til mere fri tid. Først og fremmest kampen for
677 nedsat arbejdstid.

678

679 Nogle mulige konsekvenser af at indføre borgerløn.

680 Når der diskuteres borgerløn, er antagelsen ofte, at alle vil opgive erhvervsarbejdet og
681 udelukkende gå på borgerløn. Sådan vil det næppe blive. De der fravælger erhvervsarbejde vil
682 sandsynligvis være de mennesker, der er mest pressede på deres frihed og i forvejen ikke har et
683 højt forbrug. Mange vil fortsætte det liv, de har, med lønarbejde og en indkomst, der kan sikre
684 deres aktuelle levestandard.

685 Men vi kender selvsagt ikke omfanget af nedgangen i mængden af beskæftiget arbejdskraft og
686 den betydning det får for produktionen af varer og andre goder. Hvis store grupper fravælger
687 erhvervsarbejde vil det ganske givet også påvirke livskvaliteten hos dem, der er tilbage på
688 arbejdsmarkedet. Det handler ikke alene om nedgang i produktionen, men måske også om
689 råderummet for en overenskomstmæssig nedsættelse af arbejdstiden og en forøgelse af den fri
690 tid ad den vej.

691 Det handler også om, hvad borgere uden erhvervsarbejde vil anvende deres øgede fri tid til.
692 Bliver de bedre ved sig selv, deres familie og venner, så vi blandt andet får et sundere samfund
693 med færre sundheds- og socialudgifter? Vil de ændre miljøadfærd? Hvor og i hvilket omfang vil

694 den fri tid blive anvendt til frivilligt eller forskellige former for politisk arbejde i lokalmiljøet og det
695 store samfund?

696 Indførelse af borgerløn med en økonomisk gevinst til eller uden økonomiske forringelser for folk
697 med lave og almindelige indkomster er en rød rose. Men borgerløn løser ikke alle problemer. Den
698 røde rose har nogle blå torne. Det er således til diskussion, om borgerløn kan

699 - svække kampen for gode løn- og arbejdsvilkår - ikke mindst for væsentlige dele af prekariatet;
700 - cementere kvindeundertrykkelsen og den manglende ligestilling, idet den hverken kan eller skal
701 øremærkes som f.eks. barselsorlov;

702 - føre til, at samfundet ikke forventer noget af mennesker med psykiske og sociale problemer, og
703 at de overlades til sig selv. Fundamentalt for borgerlønsamfundet er således retten til arbejde.

704

705 **Vi har i Borgerlønsnetværket forsøgt at forestille os, hvad borgerløn vil**
706 **gøre ved vores liv, og derfor stillet os den opgave at skrive 10 linjer om,**
707 **hvordan nogle politikker kunne ændre sig:**

708

709

710 **Arbejdsmarked**

711 En borgerløn vil ligestille lønmodtagere, arbejdsløse, førtids- og alderspensionister, for
712 alle parter har interesse i, at den er højest mulig. Den vil især styrke de ufaglærtes
713 fagforeningers forhandlingsmuligheder, fordi borgerlønnen gør det muligt at kvitte dårligt
714 arbejde. Borgerløn vil stille og roligt udfordre ledelsesretten og føre til at arbejdsbegrebet
715 redefineres. Uetisk eller unyttigt lønarbejde kan afvises, og nyttigt borgerlønnat arbejde
716 støttes. Ikke mindst bliver arbejdsløse frigjort fra den uværdige disciplineringsindustri, og
717 borgerløn vil være et tiltrængt værn for den stadigt stigende gruppe lønmodtagere, der
718 underlægges prekære arbejdsvilkår.

719

720 **Trafik**

721 Med adgang til borgerløn vil presset for at få billig og effektiv kollektiv trafik stige, da
722 mange gerne vil kunne vælge en dyr bil fra. Kortere afstande vil der være tid til at klare
723 på cykel, hvis man vil, men samtidigt forestiller vi os, at transportbehovet som sådan vil
724 falde, da nogle vil vælge lønarbejdet med faste myldretidsmødetider fra, mens andre kan
725 spare de oceaner af (transport)tid, de bruger på kontrolsystemet især i de tyndt
726 befolkede egne, hvor man har centraliseret mest, så der er lang og dyr transport til
727 jobcenter mv. Sidst, men ikke mindst vil der for dem, der nøjes med borgerløn, være tid
728 og overskud til at organisere indkøb, børnepasning, frivilligt arbejde, kreative aktiviteter,
729 madlavning - ja, alle slags aktiviteter i fællesskab, hvilket også kan nedsætte
730 transportbehovet samt sprede det mere jævnt ud over døgnet.

731

732 **Ligestilling**

733 Ligestillingen er måske borgerlønsstankens achilleshæl: borgerlønnen afvises ofte med "ja,
734 ja, kvinderne hjem til kødgryderne" underforstået at kødgryder og hjem er noget skidt,
735 hvilket det også er, hvis det er ulige fordelt, idet indflydelsen og deltagelsen i samfundet
736 dermed også bliver ulige fordelt. Men med borgerlønnen sikres den uafhængighed af en

737 forsørger, der var baggrunden for kvindernes krav om uddannelse, arbejde og
738 selvforsørgelse – forudsætningen for eget liv og frigørelse. At få et feministisk samfund
739 (ikke det samme som et ligestillet samfund) kræver et opgør med klassesamfundet og
740 med det patriarkalske arvegods, vi bærer med os. Opgøret med klassesamfundet
741 influeres næppe direkte af en borgerløn. Det store spørgsmål er, om vi er så ligestillede,
742 at borgerlønnen ikke genopliver fordums kønsrollemønstre?
743

744 **Kultur**

745 Alle kendte samfund uanset økonomisk formåen eller såkaldt udvikling har eller har haft
746 kunstnerisk og kulturel virksomhed, så kultur og kunst vil der altid være, men med
747 borgerløn vil kunst og kultur blomstre. Kunstnerne vil få tid til at lave kunst i stedet for at
748 bruge deres tid på både at tjene til livets opretholdelse med arbejde, som de selv anser
749 for ekstraarbejde og på ansøgninger om offentlig og privat støtte, hvor de samme
750 kunstnere konkurrerer om de samme få midler. Ganske få kunstnere kan leve af deres
751 kunst, og de færreste tror vel på myten om, at god kunst skabes bedst på tom mave. De
752 fleste uddannede kunstnere har i dag allerede en ujævn og usikker indkomst på
753 kontanthjælpsniveau samt en evig kamp med jobcenteret. At vælge borgerløn, vil give os
754 alle tid til både at udøve og bruge mere kunst og kultur.
755

756 **Socialpolitik**

757 Borgerlønnen vil kunne få socialpolitikken frigjort fra arbejdsmarkedspolitikken, når
758 forsørgelsesaspektet bliver trængt i baggrunden. Lakmusprøven på menneskets værdi er
759 ikke længere dets evne til at lave merværdi til kapitalejerne. Men mennesker vil stadig
760 have misbrugsproblemer, slå deres partner eller børn, have et handicap, en kronisk
761 lidelse eller være i sorg eller anden ulykke. Mantraet om lønarbejde som vejen til frelse
762 har skygget for interessen for og evnerne til at tage sig af de problemer. Det sociale
763 system skal genfinde sine kerneværdier efter års ørkenvandring, det skal aflære sig
764 arbejdsmarkedsfikseringen og igen være brugerens repræsentant over for systemet i
765 stedet for omvendt. Socialrådgiverne og andre, der arbejder i det sociale system, vil
766 kunne ranke ryggen og få brugernes tillid, når de ikke sidder på pengene.
767

768 **Uddannelse**

769 Borgerløn kan forandre uddannelsessektoren, fordi mange mennesker vil få mulighed for
770 at uddanne sig af lyst frem for at skulle konkurrere med de andre om job og indtægt.
771 Skolen kan lægge vægt på oplevelse af natur, kreativitet og dannelse frem for, om
772 børnene passer til arbejdsmarkedet. De faglige uddannelser kan få fokus på godt
773 håndværk, genbrug og reparation i stedet for akkord og stress, og i gymnasiet kan
774 karaktærræset afløses af glæden ved at blive klogere på sig selv og samfundet.
775 Universiteterne vil få helt andre studerende. Der vil komme en langt bredere rekruttering
776 med hensyn til alder, fagligt niveau og kritisk, selvstændig tænkning. Fokus behøver ikke
777 at være på, om man kan få et job for næsen af de andre, og forskning og faktura
778 behøver ikke længere at have noget med hinanden at gøre.
779

780 **Asylpolitik**

781 Mennesker i et samfund med et indarbejdet borgerlønssystem vil have tid og overskud til
782 at hjælpe og rumme mennesker, der har brug for hjælp. Vi vil få et mere åbent og
783 imødekommende samfund, der kan modtage flere og mere forskellige mennesker. I et

784 samfund med mindre social ulighed, som borgerløn forhåbentlig kan afstedkomme, vil
785 der både være plads og økonomi til en human asylpolitik med venlige, hjælpsomme
786 danskere, der orker at være gæstfrie og ikke behøver at skamme sig over deres land.

787

788 **Boligpolitik**

789 Boligen er en af de mest ulighedsskabende, men basale livsnødvendigheder i Danmark.
790 Det vil borgerløn ikke direkte ændre på, derfor er det vigtigt at bevare boligstøtten. Men
791 borgerløn kunne hen ad vejen få en indirekte effekt, først og fremmest gennem et politisk
792 pres for at boligpriser og lejeniveauer ikke skal undergrave muligheden for, at
793 befolkningen faktisk har mulighed for vælge at nøjes med borgerløn. Det kunne fx være
794 beskatning af gevinster ved salg (også som en del af finansieringen af borgerløn), højere
795 boligstøtte, bedre lejeregulering, flere almene boliger. Borgerløn vil også give tid til både
796 vedligeholdelse, reparationer og mere selvbyggeri. På længere sigt vil vi sandsynligvis
797 ændre forbrug til billigere, kollektive boformer. Samlet set vil boligpriserne således blive
798 sat under pres.

799

800 **Klima og energi**

801 Borgerløn vil være god for vores klima og energiforbrug. En reduktion af CO₂ vil følge af
802 ændrede forbrugsmønstre med mindre forbrug af transport, bolig, materielle "goder",
803 mad osv. Det vil også betyde, at produktion af en masse overflødige ting heller ikke vil
804 finde sted. Fx vil flere bruge cyklen i stedet for en bil, som de så kan skaffe sig af med, og
805 samtidig vil mange arbejdspladser kunne lukke helt eller delvist i perioder.
806 Dagligvarebutikkerne behøver heller ikke at holde døgnåbent, når vi får mere tid til at
807 handle. Men størst effekt har det, og vigtigst er det at få omlagt produktionen, så der
808 produceres nyttige, sunde og holdbare varer, der kan repareres. Det klarer borgerløn ikke
809 alene, men den kan skubbe til en anden måde at tænke, leve og forbruge på.

810

811 **Miljø og fødevarer**

812 Omlægning af landbrugsindustrien og svinefabrikkerne til økologi er en absolut
813 nødvendighed, hvis vi vil gøre noget godt for både fødevarer og klima. For at spare tid,
814 laver mange ikke mad, men lever af dyr, usund og energikrævende hel- og halvfabrikata,
815 men med borgerløn får folk mere tid til selv at dyrke og lave ordentlig mad med gode
816 råvarer. Og de får tid til at engagere sig i bevægelser og politiske aktiviteter, så de kan
817 sætte sig ind i og få kendskab til, hvad vores måde at producere fødevarer på gør ved
818 natur og miljø.

819

820 **Psykisk og fysisk sundhed**

821 Stress er tidens store svøbe, og det kan forebygges med et kort eller langt pusterum. Den
822 konstante mistænkeliggørende kontrol, der følger med modtagelse af kontanthjælp,
823 (syge)dagpenge mv. er også med til at ødelægge menneskers sociale og mentale
824 velbefindende. Friheden, der følger med borgerløn, kan derimod give den nødvendige ro.
825 Der vil være overskud til bedre mad, mere motion, foreningsliv og kultur. Alt sammen
826 noget, der forbedrer den psykiske og fysiske sundhed. Med en borgerløn vil det også være
827 muligt for mennesker, der er nedslidte at trappe ned eller afslutte arbejdslivet, når de har
828 brug for det, så de kan have nogle gode år i stedet for at skulle arbejde til de segner. Hvis
829 man skulle få brug for sundhedsvæsenet, kan det være, at personalet er der af lyst og
830 interesse og har tid til den enkelte patient.

831

832 Stillet af

833

834 Peter Mølgaard Nielsen, Vesterbro, Per Bregengaard, Blågaard, Gunna Starck, Indre By, Jonas
835 Paludan, Roskilde, Robert Nedergaard, SV, Gitte Pedersen, Nørrebro Park, Johannes Lund, Ringsted,
836 Torben Conrad, Røde Firkant, Stig Larsen, Albertslund, Mette Bang Larsen, Frederiksberg, Ann
837 Skovle, Sydhavnen, Kirsten Lind, Sydhavnen, Allan Krautwald, Svendborg, Kasper Eiset-Andersen,
838 Brønshøj, Pia Weise Pedersen, Blågård, Peter Christensen, Blågård, Maja Føgh, Indre By, Gunhild
839 Justesen, Hvidovre, Poul Eck Sørensen, Esbjerg, Anne Overgaard Jørgensen, Østerbro, Ebbe Munk,
840 Kolding, Flemming Jarlsvig, Den Røde Firkant, Jens Peter Kaj Jensen, afdelingsløs i Madrid, Vibeke
841 Syppli Enrum, Faaborg-Midtfyn, Inger Vinther Johansen, Østerbro, Jan Jansen, Brønshøj/Husum,
842 Bente Møller, Brønshøj/Husum, Hans Genefke Jørgensen, Gladsaxe, Svend Elming, Aalborg,
843 Susanne Flydtkjær, Aalborg, Per Clausen, Aalborg, Berit Raldin, Thy-Mors, Ulf V Olsen, Odense,
844 Magne Pihl, Gentofte, Inger Kingo Jensen, Chr.havn, Jens Lund Hansen, Bornholm, Ali Hansen.
845 Brønshøj-Husum, Helge Bo Jensen, Albertslund, Heidi Astrup, Sydhavnen, Bjarne Thyregod,
846 Tårnby/Dragør, Hans Jørgen Vad, Århus Vest

847

848 **4.10 Enhedslisten indgår i samarbejde med mediet Solidaritet,**
849 **såfremt det lykkedes HB's repræsentanter at lave en**
850 **samarbejdsaftale på nedenstående grundlag**

851

852 Forhandlingsmandat for samarbejdsaftale mellem Enhedslisten og Netmediet Solidaritet

853 På baggrund af årsmødebeslutningerne i 2013 og 2017 har Hovedbestyrelsen arbejdet videre med
854 at skabe fundamentet for et uafhængigt netmedie på venstrefløj. Tidligt i arbejdet besluttede
855 Hovedbestyrelsen af det bedst lod sig gøre som et samarbejde med et eksisterende medie i
856 stedet for at Enhedslisten selv skulle starte et nyt medie op. Efter at have afsøgt landskabet, så
857 mener Hovedbestyrelsen at det eneste medie, som har format, grundlag og ambitionsniveau, som
858 modsvarer Enhedslistens, er Solidaritet. Derfor indstiller Hovedbestyrelsen at årsmødet
859 godkender at de 400.000, som afsættes årligt på budgettet i tre år, går til Solidaritet, som støtte.
860 Pengene skal ikke doneres uden at vi er helt sikre på at Solidaritet er et passende medie og
861 derfor beder Hovedbestyrelsen årsmødet om at godkende følgende grundlag for en
862 samarbejdsaftale mellem Enhedslisten og Solidaritet, som skal være opfyldt før støtten gives.

- 863
- 864 ● Solidaritet skal have et bredt, demokratisk, socialistisk grundlag, som Enhedslisten kan se sig selv i
 - 865 ● Solidaritet skal have en demokratisk opbygning, struktur og praksis, som gør det muligt
 - 866 for forskellige mennesker at deltage i arbejdet og præge mediet. Målet skal være
 - 867 organiseringen af en større aktiv kreds af brugere, producenter og debattører, der støtter
 - 868 Solidaritet.
 - 869 ● Solidaritet skal have en realistisk og ambitiøs plan for deres journalistiske arbejde og for
 - 870 udviklingen af deres forening og medie
 - 871 ● Solidaritet skal levere journalistisk af høj kvalitet
 - 872 ● Enhedslisten optages i Solidaritet som organisationsmedlem med en observatørplads
 - 873 uden stemmeret
 - 874 ● Solidaritet skal have en realistisk plan for hvordan det kan blive en økonomisk
 - 875 bæredygtig forretning

876 På baggrund af det mandat nedsættes en arbejdsgruppe, som forhandler en konkret
877 samarbejdsaftale med Netmediet Solidaritet. Hvis punkterne i aftalen er opfyldt, så donerer
878 Enhedslisten de 400.000 om året i tre år begyndende fra januar 2020. Beløbet vil blive udbetalt i
879 tre rater. Forud for udbetalingen af hver rate vil Enhedslisten vurdere om samarbejdsaftalen
880 fortsat er overholdt og vil forbeholde sig ret til ikke at udbetale beløbet.

881 Hovedbestyrelsen nedsætter en forhandlingsgruppe bestående af tre personer, hvoraf
882 arbejdsgruppen indstiller Mikael Hertoft, til at gennemføre forhandlingerne om en egentlig aftale
883 og vende tilbage til Hovedbestyrelsen med resultatet til godkendelse. Hvis der foreligger en
884 konkret samarbejdsaftale inden årsmødet, så vedsendes den som bilag til netmediediskussionen.

885 Stillet af

886 hovedbestyrelsen

887

888

889

Indkomne forslag, som hovedbestyrelsen anbefaler, at årsmødet ikke behandler

890

891 4.11 Ændringsforslag til Enhedslistens principprogram

892 Det foreslås, at årsmøde 2019 indskriver nedenstående i stedet for det tilsvarende under
893 afsnittet **KAPITALISME I DANMARK**.

894 AFSNIT 9 FF.

895 Nogle gange, **især i 1960'erne og 1970'erne**, har arbejdsgiverne og de borgerlige partier haft
896 interesse i at udbygge velfærden, **blandt andet** for at sikre en veluddannet og veldisciplineret
897 arbejdskraft, der kan bidrage til vækst i økonomien og virksomhedsejernes profit. **Tidligere** har
898 frygten for, hvilke mere radikale forandringer en stærk venstrefløj ellers kunne få opbakning til,
899 været medvirkende til, at der blev skabt sociale fremskridt. De økonomiske konjunkturer har
900 også **haft betydning** for, hvornår det var muligt at opnå fremskridt, og hvornår der har været
901 tilbageslag.

902 Arbejderbevægelsens sejre har ikke været fuldstændige. Selv om uddannelse formelt er gratis, er
903 uddannelses- og **forskningssystemet** således stadig præget af social ulighed og i alt for høj grad
904 indrettet efter erhvervslivets ønsker og behov. Og selv om **adgang til sundhedsydelser** officielt er
905 lige for alle, så betyder brugerbetaling og private sundhedsforsikringer, at virkeligheden er mere
906 nuanceret.

907 Fremskridt for ligestillingen mellem kønnene er ikke bare et resultat af kvinde- og
908 arbejderbevægelsens krav om lige rettigheder, men også et resultat af arbejdsgivernes behov for
909 at få kvinderne ud på arbejdsmarkedet som lønarbejdere. Selv om der er sket fremskridt i
910 arbejdet for ligestilling mellem mænd og kvinder, er der stadig lang vej igen. Både i forhold til at
911 sikre f.eks. lige løn og lige barselsvilkår og i forhold til at mindske de sociale og kulturelle
912 begrænsninger, vi møder i kraft af vores køn, hvad enten det gælder valg af uddannelse, arbejde,
913 påklædning, seksualitet.

914 Det danske kapitalistiske samfund er altså et resultat af kampe, konflikter og aftaler mellem
915 forskellige politiske, økonomiske og sociale kræfter og interessegrupper. Det ændrer ikke ved, at
916 de folkelige bevægelseres sejre, herunder opbygning af kollektiv og offentlig velfærd, har udvidet
917 demokratiet. **I gennem 1960'erne, 1970'erne, 1980'erne blev udviklingen drevet af**
918 **arbejderbevægelsens krav og kampagner for social og økonomisk tryghed: Tryghed mod**
919 **velfærdstab ved sygdom, ledighed, invaliditet. Det gav en udvikling af sundhedsvæsenet, den**

920 sociale sektor og ældreplejen, **der skabte** en tryghed, som sammen med det store
921 uddannelsesløft i de seneste 100 år har givet det enkelte menneske mere frihed og bedre
922 mulighed for i højere grad at blande sig i udviklingen af samfundet. **Det hører dog også med til**
923 **billedet, at man i samme periode gennemførte de første faser af individualiseringen af**
924 **pensionssystemet, med de såkaldte arbejdsmarkedspensionsordninger.**

925 **Velfærden er under pres**

926 I dag er vores sejre under massivt pres. **Under dække af økonomiske kriser** arbejder stærke
927 kræfter på at rulle de folkelige bevægelseres sejre tilbage. **Ideologisk er teorien om statslig**
928 **rammestyring af økonomien til sikring af fuld beskæftigelse blevet afløst af en neoliberal religiøs**
929 **tro på markedsmekanismen og konkurrencen som redskaber til velfærdssikring – en tro, som har**
930 **bredt sig ind i de socialdemokratiske partier og fagbevægelsesledere.** De arbejdsgivere og
931 borgerlige partier, der tidligere har søgt kompromisser med arbejderbevægelsen og
932 kvindebevægelsen, står stærkere og ønsker nu at omfordele samfundets midler til
933 virksomhedsejerne gennem skattelettelse, løntilbageholdenhed og forringelser af solidariske
934 løsninger. Samtidig ønsker man – og har held til – **gennem nedsættelse af dagpengeniveau,**
935 **dagpengevarighed og afskaffelse af jobtilbudsordning og efterløn** at skabe usikkerhed og frygt
936 for **sygdom og arbejdsløshed** for at holde krav om ordentlige løn- og arbejdsforhold nede.
937 **Tryghedssamfundet erstattes af utryghedssamfundet – solidaritet af konkurrence mellem**
938 **individer.**

939 Arbejderbevægelsens oprindelige grundtanke var, at mennesket som individ har en værdi i sig
940 selv, og samfundet skal bidrage til at give mennesker muligheder. Heroverfor **står de neoliberales**
941 **ideologi om, at mennesket hovedsagelig har værdi som arbejdskraft. Mennesker skal være**
942 soldater i den internationale konkurrence, der kun er noget værd i kraft af deres arbejde. Siden
943 1980'erne har **de neoliberale** kræfter – såvel i Danmark som internationalt – været i offensiven.
944 **De** arbejder for at udvikle en konkurrencestat, hvor børneliv ensrettes, leg og frihed inddrages og
945 uddannelsen til arbejdsmarkedet fylder stadigt mere i et børneliv. En konkurrencestat hvor
946 uddannelser strømlines, fordybelsen fjernes, de unge presses stadigt hurtigere gennem
947 uddannelse, og hvor de ældre presses til at blive længere på arbejdsmarkedet, imens de
948 arbejdsløse skal piskes til at acceptere dårligere forhold og lavere løn. En konkurrencestat, hvor
949 statens rolle **omdefineres** til at opfylde kapitalismens behov frem for den brede befolknings.

950 **Den neoliberale offensiv er drivkraften bag den** række af tilbageskridt, forringelser og såkaldte
951 »reformer«, som er gennemført i de seneste årtier af **regeringer ledet af Venstre og**
952 **Socialdemokratiet**

953 Samtidig angribes de kollektive løsninger, hvor alle bidrager til og har ret til støtte fra det
954 offentlige. I stedet introduceres individuelle løsninger, **bl.a.** i form af forsikringer, hvor den enkelte
955 har ansvaret for at forsikre sig mod arbejdsløshed og sygdom. **Høj løn giver høj**
956 **arbejdsmarkedspension – den mere lige folkepension trænges tilbage.** På den måde skabes store
957 forskelle mellem dem, der er på arbejdsmarkedet og kan forsikre sig, og dem, der ikke har
958 mulighed for det, og som derfor må nøjes med de ringeste tilbud og muligheder.

959 Forringelserne inden for de offentlige velfærdsopgaver rammer kvinder dobbelt, fordi de oplever
960 fyringer, samtidig med at velfærdsopgaverne lægges tilbage i hjemmene i takt med, at de
961 kollektive løsninger udhules og afvikles. Meget af det, vi kalder velfærd, er omsorgsopgaver som
962 sygepleje, børnepasning og omsorg for ældre. Disse opgaver **lå** igennem århundreder på kvinders
963 skuldre som gratis arbejde i hjem og familie. Kollektiv og samfundsmæssig varetagelse af dette
964 arbejde er en forudsætning for lighed og frihed for kvinder til at leve, som de ønsker. Når
965 velfærdsarbejde typisk er dårligt lønnet, skyldes det bl.a. den stadig manglende anerkendelse af
966 det arbejde, som traditionelt er blevet udført af kvinder.

967 Presset på den **samfundsmæssige organisering af velfærden hænger sammen med den**
968 **globalisering af økonomien**, som blandt andet EU er udtryk for. Når arbejdskraften kan og skal

969 flyde frit **over grænserne**, bliver det sværere at opretholde kollektive ordninger for alle i et
970 bestemt land. **Løntrykkeriet øges, når arbejdere fra lavløn-lande søger mod lande med hidtil**
971 **højere lønniveau.**

972 Også demokratiet er under pres fra EU. I dag bestemmer EU en stadig større del af lovgivningen
973 herhjemme, og det repræsentative demokrati tømmes for indhold og fratages det politiske
974 manøvrerum. Det ses for eksempel med Finanspagten og den stadig stærkere styring af
975 finanspolitikken fra EU's side. Og det forhindrer indførelsen af en lang række progressive
976 forbedringer, **fordi** hensynet til det indre marked i dag står over hensynet til forbrugere, miljø og
977 sundhed. Derfor er Enhedslisten en stærk modstander af EU og støtter en dansk udmeldelse såvel
978 som en nedlæggelse af EU og oprettelsen af et socialt og grønt demokratisk samarbejde i stedet.

979 **Trods** det massive pres mod de fælles løsninger sker der stadig fremskridt. Aktive bevægelser har
980 eksempelvis opnået store fremskridt for mindretals rettigheder. Der er sket fremskridt i såvel det
981 grundlæggende menneskesyn som i den konkrete behandling af mennesker, der lever på andre
982 måder end flertallet. Det er også værd at bemærke, at afviklingen af sociale og kollektive
983 rettigheder foregår væsentligt langsommere i Danmark end i mange andre lande, fordi det ind
984 imellem er lykkedes at skabe modstand mod forringelser.

985 **Velfærden og staten**

986 De fleste af de sociale rettigheder, vi har opnået de seneste 100 år, bliver administreret af stat,
987 regioner eller kommuner. På samme måde har det offentlige – i perioder – taget ansvaret for
988 uddannelse, sundhed, el, varme, renovation, trafik og kommunikation.

989 Når den slags aktiviteter **drives** af staten, forbedrer det mulighederne for, at det kommer
990 almindelige mennesker til nytte. Offentlige aktiviteter skal ikke levere overskud til private ejere.
991 På den måde er de ikke under konstant pres for at give mest muligt overskud – eller blive lukket.
992 **Det er valgte politikere, ikke private individer og aktiemarkedet, der afgør**, hvordan de skal
993 administreres. Der foregår en mere åbenlys demokratisk politisk kamp om den offentlige sektor.

994 Denne kamp handler både om indholdet i den offentlige service, og om hvorledes den offentlige
995 sektor styres. For tiden henter **de neoliberale partier** forretnings-logikken fra den private sektor
996 ind i styringen af velfærdsområder, infrastruktur mv.

997 **Rammerne for den offentlige sektor bestemmes ikke kun gennem politisk debat. Kapitalismen og**
998 **kapitalejernes økonomiske magt begrænser stadig** mulighederne for demokratisk indflydelse.
999 Udviklingen på finansmarkederne påvirker statens økonomi. Hvis politiske flertal vil begrænse
1000 kapitalejernes frihed eller **beskatte deres** overskud, er de hurtige til at true med at flytte
1001 investeringer og arbejdspladser til udlandet. Jo mere folkevalgte politikere forsøger at udvikle
1002 den offentlige sektor til fordel for arbejderbefolkningen, jo mere støder de på kapitalismens
1003 begrænsninger.

1004 **Opbygningen af et kollektivt skattefinansieret velfærdssystem og en fuld-beskæftigelses-politik**
1005 **betød en større frihed og værdighed for arbejderne. Visheden om, at der altid var en anden**
1006 **arbejdsgiver, hvis den aktuelle blev for trøls – visheden for job på overenskomstmæssige vilkår i**
1007 **form af jobtilbudsordningen – visheden om, at du kunne vælge efterlønnen – disse ordninger gav**
1008 **frihed for frygten for ledighed, sygdom, nedslidning. Et liv med frihed er et bedre liv end et liv med**
1009 **frygt.**

1010 **Arbejdstvangen – indeholdt i de seneste års forringelser af folkepensions- og efterløn-**
1011 **ordningerne – beskærer vor frihed. Kontantydelsesbeskæringer og kontrol-narkomani øger**
1012 **fattigdommen og undergraver menneskers værdighed. De seneste reformers arbejdstvang for**
1013 **invaliderede trykker de i forvejen undertrykte og nedslidte yderligere ned.**

1014 **For ikke så mange år siden betød bistandslovens kontanthjælp en vis sikring mod ekstremt**
1015 **løntryk. Den sikring er forsvundet i dag. Enhedslisten går ind for etablering af en universel**

1016 grundydelse, som kan erstatte mange af de laveste ydelsesniveauer og spare de oceaner af
1017 kontrol, som i dag plager brugere og sagsbehandlere.

1018 Enhedslisten er altid en aktiv del af kampen for at bevare de velfærdsgoder og andre resultater,
1019 vi har opnået, og for at frigøre dem fra de begrænsninger og forvriddinger, de udsættes for i det
1020 samfundssystem, vi lever under. Dette arbejde kan skabe grundlaget for at ændre samfundet
1021 grundlæggende. Her ligger spiren til et nyt samfund, et socialistisk samfund.

1022

1023

1024 Til sammenligning – den hidtidige tekst Principprogrammet – under afsnittet **KAPITALISME I**
1025 **DANMARK. AFSNIT 9 FF.**

1026 Nogle gange har arbejdsgiverne og de borgerlige partier haft interesse i at udbygge velfærden,
1027 for eksempel for at sikre en veluddannet og veldisciplineret arbejdskraft, der kan bidrage til
1028 vækst i økonomien og virksomhedsejernes profit. I andre perioder har frygten for, hvilke mere
1029 radikale forandringer en stærk venstrefløj ellers kunne få opbakning til, været medvirkende til, at
1030 der blev skabt sociale fremskridt. De økonomiske konjunkturer har også sat en ramme for,
1031 hvornår det var muligt at opnå fremskridt, og hvornår der har været tilbageslag.

1032 Arbejderbevægelsens sejre har ikke været fuldstændige. Selv om uddannelse formelt er gratis, er
1033 uddannelsessystemet således stadig præget af social ulighed og i alt for høj grad indrettet efter
1034 erhvervslivets ønsker og behov. Og selv om sundhed officielt er lige for alle, så betyder
1035 brugerbetaling og private sundhedsforsikringer, at virkeligheden er mere nuanceret.

1036 Fremskridt for ligestillingen mellem kønnene er ikke bare et resultat af kvinde- og
1037 arbejderbevægelsens krav om lige rettigheder, men også et resultat af arbejdsgivernes behov for
1038 at få kvinderne ud på arbejdsmarkedet som lønarbejdere. Selv om der er sket fremskridt i
1039 arbejdet for ligestilling mellem mænd og kvinder, er der stadig lang vej igen. Både i forhold til at
1040 sikre f.eks. lige løn og lige barselsvilkår og i forhold til at mindske de sociale og kulturelle
1041 begrænsninger, vi møder i kraft af vores køn – hvad enten det gælder valg af uddannelse,
1042 arbejde, påklædning eller seksualitet.

1043 Det danske kapitalistiske samfund er altså et resultat af kampe, konflikter og aftaler mellem
1044 forskellige politiske, økonomiske og sociale kræfter og interessegrupper. Det ændrer ikke ved, at
1045 de folkelige bevægelseres sejre – herunder opbygning af kollektiv og offentlig velfærd – har
1046 udvidet demokratiet. Gennem udviklingen af sundhedsvæsenet, den sociale sektor og
1047 ældreplejen er der skabt en tryghed, som sammen med det store uddannelsesløft i de seneste
1048 100 år har givet det enkelte menneske mere frihed og bedre mulighed for i højere grad at blande
1049 sig i udviklingen af samfundet.

1050 **Velfærden er under pres**

1051 I dag er vores sejre under massivt pres. Under dække af den økonomiske krise arbejder stærke
1052 kræfter på at rulle de folkelige bevægelseres sejre tilbage. De arbejdsgivere og borgerlige partier,
1053 der tidligere har søgt kompromisser med arbejderbevægelsen og kvindebevægelsen, står
1054 stærkere og ønsker nu at omfordele samfundets midler til virksomhedsejerne gennem
1055 skattelettelser, løntilbageholdenhed og forringelser af solidariske løsninger. Samtidig ønsker man
1056 – og har held til – at skabe usikkerhed og frygt for arbejdsløshed for at holde krav om ordentlige
1057 løn- og arbejdsforhold nede.

1058 Arbejderbevægelsens oprindelige grundtanke var, at mennesket som individ har en værdi i sig
1059 selv, og samfundet skal bidrage til at give mennesker muligheder. Heroverfor står stærke kræfter,
1060 som ser mennesker som soldater i den internationale konkurrence, der kun er noget værd i kraft
1061 af deres arbejde. Siden 1980'erne har disse kræfter – såvel i Danmark som internationalt – været
1062 i offensiven og arbejder for at udvikle en konkurrencestat, hvor børneliv ensrettes, leg og frihed

1063 inddrages, og uddannelsen til arbejdsmarkedet fylder stadig mere i et børneliv. En
1064 konkurrencestat hvor uddannelser strømlines, fordybelsen fjernes, og unge presses stadig
1065 hurtigere igennem, og hvor de ældre presses til at blive længere på arbejdsmarkedet, imens de
1066 arbejdsløse skal piskes til at acceptere dårligere forhold og lavere løn. En konkurrencestat, hvor
1067 statens rolle reduceres til at opfylde kapitalismens behov frem for den brede befolknings.

1068 Det er på den baggrund, at vi ser en række af de tilbageskridt, forringelser og såkaldte
1069 »reformer«, som er gennemført i de seneste årtier – uanset hvilke partier der har siddet i regering.

1070 Samtidig angribes de kollektive løsninger, hvor alle bidrager til og har ret til støtte fra det
1071 offentlige. I stedet introduceres individuelle løsninger, f.eks. i form af forsikringer, hvor den
1072 enkelte har ansvaret for at forsikre sig mod arbejdsløshed og sygdom. På den måde skabes store
1073 forskelle mellem dem, der er på arbejdsmarkedet og kan forsikre sig, og dem der ikke har
1074 mulighed for det, og som derfor må nøjes med de ringeste tilbud og muligheder.

1075 Forringelserne inden for de offentlige velfærdsopgaver rammer kvinder dobbelt, fordi de oplever
1076 fyringer, samtidig med at velfærdsopgaverne lægges tilbage i hjemmene i takt med, at de
1077 kollektive løsninger udhules og afvikles. Meget af det, vi kalder velfærd, er omsorgsopgaver som
1078 sygepleje, børnepasning og omsorg for ældre. Disse opgaver er igennem århundreder blevet lagt
1079 på kvinders skuldre som gratis arbejde i hjem og familie. Kollektiv og samfundsmæssig
1080 varetagelse af dette arbejde er en forudsætning for lighed og frihed for kvinder til at leve, som de
1081 ønsker. Når velfærdsarbejde typisk er dårlig lønnet, skyldes det bl.a. den stadig manglende
1082 anerkendelse af det arbejde, som traditionelt er blevet udført af kvinder.

1083 Presset på samfundsorganiseringen skyldes den globalisering af økonomien, som blandt andet EU
1084 er udtryk for. Når arbejdskraften kan og skal flyde frit mellem grænser, bliver det ganske enkelt
1085 sværere at opretholde kollektive ordninger for alle i et bestemt land.

1086 Også demokratiet er under pres fra EU. I dag bestemmer EU en stadig større del af lovgivningen
1087 herhjemme, og det repræsentative demokrati tømmes for indhold og fratages det politiske
1088 manøvrerum. Det ses for eksempel med Finanspagten og den stadig stærkere styring af
1089 finanspolitikken fra EU's side. Og det forhindrer indførelsen af en lang række progressive
1090 forbedringer, hvor hensynet til det indre marked i dag står over hensynet til forbrugere, miljø og
1091 sundhed. Derfor er Enhedslisten stærke modstandere af EU og støtter en dansk udmeldelse såvel
1092 som en nedlæggelse af EU og oprettelsen af et socialt og grønt demokratisk samarbejde i stedet.

1093 Midt i det massive pres mod de fælles løsninger sker der stadig fremskridt. Aktive bevægelser har
1094 eksempelvis opnået store fremskridt for mindretals rettigheder. Der er sket fremskridt i såvel det
1095 grundlæggende menneskesyn som i den konkrete behandling af mennesker, der lever på andre
1096 måder end flertallet. Det er også værd at bemærke, at afviklingen af sociale og kollektive
1097 rettigheder foregår væsentligt langsommere i Danmark end i mange andre lande, fordi det ind
1098 imellem er lykkedes at skabe modstand mod forringelser.

1099 **Velfærden og staten**

1100 De fleste af de sociale rettigheder, vi har opnået de seneste 100 år, bliver administreret af stat,
1101 regioner eller kommuner. På samme måde har det offentlige – i perioder – taget ansvaret for
1102 uddannelse, sundhed, el, varme, renovation, trafik og kommunikation.

1103 Når den slags aktiviteter overtages af staten, forbedrer det mulighederne for, at det kommer
1104 almindelige mennesker til nytte. Offentlige aktiviteter skal ikke levere overskud til private ejere.
1105 På den måde er de ikke under konstant pres for at give mest muligt overskud – eller blive lukket.
1106 Som udgangspunkt er det ikke private individer og aktiemarkedet, der afgør, hvordan de skal
1107 administreres; det er folkevalgte politikere. Der foregår en mere åbenlys demokratisk politisk
1108 kamp om den offentlige sektor.

1109 Denne kamp handler både om indholdet i den offentlige service, og om hvorledes den offentlige
1110 sektor styres. For tiden hentes forretningslogikken fra den private sektor ind i styringen af
1111 velfærdsområderne, infrastruktur mv.

1112 På den anden side sætter kapitalismen og kapitalejernes økonomiske magt stadig rammerne for
1113 den offentlige sektor og begrænser mulighederne for demokratisk indflydelse. Udviklingen på
1114 finansmarkederne påvirker statens økonomi. Hvis politiske flertal vil begrænse kapitalejernes
1115 frihed eller overskud, er de hurtige til at true med at flytte investeringer og arbejdspladser til
1116 udlandet. Jo mere folkevalgte politikere forsøger at udvikle den offentlige sektor til fordel for
1117 arbejderbefolkningen, jo mere støder de på kapitalismens begrænsninger.

1118 Enhedslisten er altid en aktiv del af kampen for at bevare de velfærdsgoder og andre resultater,
1119 vi har opnået og for at frigøre dem fra de begrænsninger og forvriddinger, de udsættes for i det
1120 samfundssystem, vi lever under. Dette arbejde kan skabe grundlaget for at ændre samfundet
1121 grundlæggende. Her ligger spiren til et nyt samfund, et socialistisk samfund.

1122

1123 Begrundelse

1124 Dette forslag tilføjer principprogrammet større præcision i beskrivelsen af den historiske
1125 udvikling af socialpolitikken. Forslaget giver også mere præcis kritik af de gennemførte
1126 socialpolitiske tilbageskridt. Og forslaget giver et tydeligere perspektiv af frigørelsen for
1127 arbejdsvang, som vi som socialistisk revolutionært parti kæmper for.

1128

1129 Stillet af

1130 Viggo Jonassen, Århus, Jo Falk Nielsen, Århus, Karen Nygård, Århus, Gert Møller, Århus, Solveig Munk,
1131 Århus, Poul Krogsgård, Århus, Ulla Bøwadt, Århus, Gunvor Schelde, Århus, Per Markmøller, Lolland,
1132 Hans Jørgen Vad, Århus, Ole Galster Bach, Albertslund, Jan Olesen, Århus, Allan Krautwald, Bjarne
1133 Thyregod, Elsebeth Frederiksen, Århus, Martin Mørch, Skive

4.12 Det mener Enhedslisten om kulturpolitik

Ret til kulturelle oplevelser og aktiviteter

Socialister er bevidste om betydningen af kultur. Kultur er en del af livet og kampen for det demokratiske, lige og bæredygtige samfund. Kulturpolitikken skal understøtte personlig udvikling og deltagelse i fællesskaber.

Kultur er et omfattende begreb. Kultur handler om de mange måder, hvor vi som mennesker forholder os til hinanden. En stor del er fællesgods for mennesker til alle tider og bestemt af vort dna, som det flokdyr vi er. En anden del er bestemt af samfundets konkrete udviklingshistorie, hvor især produktionsmåden er afgørende for, hvordan samfundets institutioner er indrettede. Andre parametre kunne være klimatiske forhold, ressourcemængder og fremherskende religion. Enhedslisten ønsker kulturelle aktiviteter der debatterer de store spørgsmål i livet og fremmer frihed, lighed, solidaritet, bæredygtighed, feminisme og glæden ved livet. En socialistisk kulturpolitik modvirker det borgerlige samfund, dets forbrugersisme, magtbegær, "den kloge snyder den mindre kloge"-mentalitet.

Kulturpolitikken skal åbne muligheder for det undersøgende, det forunderlige og overraskende, som udfordrer vores opfattelser af verden, af os selv og hinanden. Kultur er vigtig for at udvikle vores sociale bevidsthed. Kunsten taler direkte til vores sanser, følelser og intellekt. Kunst styrker empati og indsigt. Kunsten er et værktøj for radikal forandring. Kunst kan fremme den solidaritet, som er nødvendig i den daglige kamp for et økonomisk, socialt og miljømæssigt bæredygtigt samfund.

Enhedslisten støtter fællesskab og humanisme. Vi bekæmper fremmedgørelse og menneskelig isolation. Økonomiske interesser begrænser mangfoldigheden og fornyelsen. Det kræver en særlig indsats at sikre tilgængelig kultur og ytringsfrihed for mennesker med særlige behov. Alle skal have adgang til at nyde og deltage i mange forskellige slags kulturelle aktiviteter. Vi ønsker fri og lige adgang til kunst, kultur og idræt overalt. Og kunstnerne skal have ordentlige leve- og arbejdsvilkår.

Enhedslisten arbejder i et globalt perspektiv på, at kulturer og sprog kan modstå den vestlige og især amerikanske kulturimperialisme. Internationale kulturelle relationer skal gennemsyres af solidaritet med de underprivilegerede.

Enhedslisten støtter foreningers og netværks betydning for demokratisk dannelse og deres arbejde med kunst, kultur og idræt, samt kooperativer, kunstner- og samfundsejede virksomheder. Den kulturelle mangfoldighed sikres af mennesker og ikke af kommercielle interesser. Derfor er offentlig støtte nødvendig. Nyttækning skal blomstre. Der skal stilles kritiske spørgsmål og vi skal udfordre vante forestillinger og fordomme og styrke til forandring af vores omgivelser. Kulturen har en vigtig rolle for den enkeltes og fællesskabets udvikling.

Der skal være adgang til kulturtilbud over hele landet, også uden for de større byer. Dette skal fremme ved en kulturpulje, som kommuner kan søge medfinansiering fra.

Danmark må fremme mellemfolkelig kommunikation og forståelse via kultur møder, film, litteratur og udstillinger fra hele verden, samt sprogkurser og udvekslingsprogrammer. Det befordrer mellemfolkelig forståelse, social forandring og fred i verden.

Danmark er et multikulturelt samfund, hvor åbenhed, samarbejde, menneskerettigheder og demokrati er vigtigt for mangfoldighed og integreret udvikling. Det er vigtigt, at der er løbende dialog mellem forskellige grupper i samfundet.

Folkelig aktivitet

Kulturlivet fremmer møder på tværs af kulturelle og sociale lag. Der skal være rum for almindelige menneskers aktiviteter ved siden af den professionelle kultur. Foreningslivet og idrætten er en væsentlig del af det danske kulturliv. Derfor skal der sikres gode vilkår for folkelige aktiviteter, f. eks. gadeaktiviteter, fester, byhaver og øget borgerindflydelse.

Det er vigtigt for demokratisk udvikling at sikre gratis mødesteder. Medborgerhuse i lokalområdet er ved siden af folkeskolen vigtige lokale kulturcentre. Amatørteater, musik-øvesteder,

ungdomsklubber, værkstedsmødesteder og kunst- og musikpillesteder er eksempler på tilbud i lokalområdet.

Brugerstyrede kulturhuse med værksteder og øvelokaler er en vigtig del af det lokale kulturmøde. I mange byer er der en skov af folkelig aktivitet. De kan have udgangspunkt i foreninger, grupper, arbejdsløshedsprojekter, sociale netværk, fagforeninger, ungdomsklubber, idrætsklubber eller initiativer, der inddrager multikulturelle elementer. Disse miljøer skal støttes.

Ildræt

Ildræt er en betydningsfuld del af kulturlivet. Ildræt er vigtig for sundhed, folkeoplysning, integrationsbestrebelse og samspil med andre mennesker. Nedbringelse af de offentlige sundhedsudgifter er en af flere grunde til, at samfundet bør stille gratis idrætsfaciliteter til rådighed. Kommunerne er i dag kun forpligtet til at stille gratis faciliteter til rådighed for idrætsforeninger.

Eliteidræt bør støttes, bl.a. med faciliteter til træning og deltagelse i konkurrencer. Den fremmer motiveringen for at den brede befolkning også udøver idræt. Publikumsorienterede aktiviteter bør derfor understøttes.

Parker, idræts- og legepladser ved tætte beboelsesområder er vigtige.

Folkeoplysning

Folkeoplysningen er en hjørnesteen i kulturpolitikken. Enhedslisten vil arbejde for at lette adgangen til deltagelse i folkeoplysende aktiviteter. Højskoler, oplysningsforbund, foreninger, biblioteker og museer spiller en central rolle i dansk kulturliv. De er vigtige for såvel den enkeltes personlige som forskellige gruppers fælles udvikling og fri udfoldelse og for en demokratisk udvikling.

Folkebibliotekerne skal være knyttet til lokalsamfundene for at styrke hele befolkningens lige, frie og gratis adgang til oplysning og kulturel aktivitet. Tidssvarende digitale tilbud som e-bøger og opslagsværker er en central forpligtelse for bibliotekerne og bør findes i alle kommuner.

Gratisprincippet for biblioteksbenyttelse og udlån skal sikres.

Bibliotekerne skal være åbne når folk har tid. Et veluddannet personale er centralt for god formidling af viden og kultur. Derfor er det helt betjeningsløse bibliotek ikke fremtidens bibliotek. For at styrke det lokale sammenhold bør folkebibliotekerne have mulighed for andre lokale aktiviteter såsom byttecenter og samspil med medborgerhuse.

Museernes centrale rolle for forskning i og formidling af kulturarven skal styrkes, herunder digitaliseringen deraf. Der skal være gratis adgang til museer med offentlig støtte.

Gennem vandrestillinger kan man fremme den lige adgang til kultur.

Fortidsminder er mange steder under pres fra bl.a. landbrug og anden erhvervsaktivitet.

Fortidsminderne skal beskyttes bedre.

Formidling til børn og unge

Grundlaget for at blive aktiv i kulturlivet lægges i barndom og ungdom. Forudsætningen er et tidligt møde med kulturen. Kulturinstitutioner med statsstøtte bør derfor forpligtes til at formidle deres kunst og i daginstitutioner og skoler. Børn og unge skal møde kunstnere og formidlere i deres dagligdag. De kunstneriske fag bør styrkes i hele uddannelsessystemet. Vi skal tilbyde et kulturklippekort til børn og unge fra fattige familier.

De elektroniske medier

De elektroniske massemedier har en fremtrædende rolle i kulturlivet. Ikke blot radio og tv, men hele IT-udviklingen er afgørende for vores kulturelle udvikling. Den teknologiske udvikling giver mulighed for mere information, viden og global formidling, men den kan også føre til isolation, manipulation og fremmedgørelse.

Sociale medier spiller en stor og ofte problematisk rolle og især i forhold til børn og unge.

Sektoren er i høj grad reguleret af store amerikanske virksomheder og fremmer en pseudo-virkelighed med konkurrencementalitet, stress og psykisk sårbarhed til følge. Det offentlige modspil er kvalitetsbaserede public service-medier.

De offentligt ejede medier skal:

være alsidige med såvel brede som smalle tilbud

på en afbalanceret måde formidle kultur fra hele verden. Voldsforherligelse skal luges ud.

bidrage til et folkeligt og demokratisk engagement

lægge vægt på dansk og nordisk kunst, kultur og sprogimødekomme etniske minoriteters særlige kulturelle behov og indgå i en gensidig berigelse og inspiration mellem de forskellige kulturer

udbygge de lokale og regionale ikke-kommercielle tv- og radiostationer

understøtte åbne standarder og Open Source

ikke overflødigøre udbredt udstyr ved fjernelse af f. eks. FM radio

sikre kildebeskyttelse og ytringsfrihed

udbygge streaming og bedre on-demand tjenester, fx ved længere liggetider hos DR og en børne-applikation. Programmerne må ikke ligge bag en betalingsmur. DR har et arkivsystem, som er gratis tilgængelig, som kan bruges hertil, og også kan bruges i en nordisk satsning.

De elektroniske medier og internettet giver mulighed for stor folkelig deltagelse i produktion, blogging mv. Dette skal støttes ved at gøre internettet gratis tilgængeligt for alle i god kvalitet i offentligt ejede net, også i tyndt befolkede områder. Der skal etableres et nordisk alternativ til eksisterende kommercielle sociale medier.

Reklamer er generelt manipulerende og forbrugsskabende, og dette forhold bliver endnu værre, når reklamevirksomhed er ved at overgå til store udenlandske monopoler, som ikke betaler skat i Danmark. De berøver medier som aviser og radio og TV væsentlige indtægter. Udenlandske reklameagenter skal beskattes. Vi skal støtte danske medier.

Enhedslisten arbejder for udbredelsen af åbne standarder indenfor IT. Disse er med til at sikre, at både det offentlige og private har lige muligheder for at benytte gratis Open Source programmer på dansk. Det modvirker afhængigheden af de multinationale monopolvirksomheder på området. Sproget dansk kan understøttes på verdensplan ved på Internettet og ved internationalt udviklede

programmer at støtte standarder og Open Source løsninger .

Økonomi

Kunst og kultur skal støttes af offentlige midler. Stat, kommuner, og regioners offentlige kulturmidler udgør for tiden kun få procent af de samlede offentlige udgifter.

Fællesråd i form af ungeråd, musikråd, integrationsråd, kulturråd osv. kan sikre armslængde-principperne ved fordeling af midler, finansieret gennem skat. Private fonde skal ikke dominere prioriteringen af de kulturelle aktiviteter. De støtter kulturen med store beløb, men de penge er de i besiddelse af på grund af firmaskattefradrag på 104 % og skattefritagelse. Vi ønsker en øget beskatning af fondene, der skal gå til de ovenfor nævnte brugerstyrede aktiviteter.

Vi skal lægge vægt på turisternes behov fremfor erhvervslivets. Turister kan i nogen grad hjælpe til at udbrede danske grønne og kulturelle løsninger internationalt – og omvendt. Derfor skal der investeres i turisme og kultur. Især skal der gives flersproget adgang til dansk kultur både til gavn for herboende med andet sprog end dansk og turisterne. Ekstra indtægter ved øget turisme inkl. skatter og afgifter skal delvist anvendes til kulturstøtte.

Kunsten og kunstnerne

God kunst udvider bevidstheden og frigør fra undertrykkende livs- og tankeformer. Derfor er den betydningsfuld og skal støttes af samfundet. Det 20. århundredes avantgardebevægelser har vist

vejen for demokrati og ytringsfrihed. De fleste byggede på et socialistisk grundlag. Der skal være plads til kunst, som yder modstand imod det etablerede.

Formidlingen af kunst er altafgørende for at bibringe befolkningen en almen dannelse og udvidet æstetisk dømmekraft. Formidlingen af billedkunst bliver ikke praktiseret tilpasset alder. Undervisningsinstitutionerne i kunst fra børnehaven til universitet og akademi bør efterses i forhold til mesterlære-princippet. En dygtig lærers indflydelse på individets dannelse er uvurderlig.

Kunsten og æstetikken skal integreres i hverdagslivet, i boligarkitekturen, i skoler, uddannelsesinstitutioner, på hospitaler og arbejdspladser, og i den globale verden. Det kan blandt andet ske ved at afsætte et større beløb til såvel den arkitektoniske kvalitet som til kunstnerisk udsmykning.

Vi ønsker gode forhold for produktion og salg af kunsternes værker. Ophavsretten er i dag afgørende for sikring af skabende kunstners økonomiske grundlag. I perioder hvor kunstnere ikke producerer særlig meget, har få og løse ansættelsesforhold, eller svært ved at afsætte deres værker, skal økonomiske støtteordninger træde til. Dagpenge-systemet skal kunne rumme og sikre kunstnerne mellem deres ofte atypiske ansættelsesforhold. Og kunstnerne skal behandles på lige fod med andre faggrupper, når de udfører arbejde for det offentlige.

Vi ønsker bedre skatteforhold for kunstnerne, bl.a. ved følgende forslag: De første 100.000 kr. af årets indtægter fra salg af egne kunstværker skal være skattefri. Private skal kunne trække indkøbt kunst fra i skat. Udgifter til videreuddannelse, fx master-uddannelse skal være fradragsberettigede. Særligt udsatte på institution, fx på plejehjem, hospitaler og bosteder skal have støtte til at kunstnere kan formidle og optræde.

Vi ønsker en almindende og erkendelsesfremmende kunst- og kulturundervisning. Uddannelse af kunstnere og kulturformidlere skal støttes, også på lokalt niveau med kunstsoler, der også giver bedre muligheder for at komme ind på de videregående kunstneruddannelser.

Kunst beriger os. God kunst udfordrer magthaverne, og viser vej mod et mere retfærdigt samfund, hvor overforbrug er elimineret og respekten for naturen genetableret. Kunsten skal hjælpe os hen til et smukkere sted, hvor skabende virksomhed, kærlighed og fred er kerneværdier.

Udkast, Enhedslistens Kulturudvalg, 2018-11-10

<https://kultur.enhedslisten.dk>

Stillet af

Kulturudvalget